

תוכנית הלימודים לשנת 2020-21

סמינרים קליניים

הסמינרים הקליניים, פרט לסמינר הקליני בפסיכואנליזה של הילד, הינם קבוצות הדרכה של כל שנתון בנפרד כקבוצה סגורה, המתקיימות במקביל, ב- סמסטר א' + ב' שעה 18:30.

סמינר התהוות שנה א' שנתי – ד"ר גבי מן

סמינר קליני שנה ב' סמסטר א' – גב' שרי ציבולסקי סמסטר ב' – ד"ר מיכאל שושני

סמינר קליני שנה ג' סמסטר א' – גב' חני בירן סמסטר ב' – גב' נעמי הולר

סמינר קליני שנה ד' סמסטר א' – גב' גיזל ורד סמסטר ב' – מר רוני עמיאל

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד סמסטר א' 16:45 - גב' מיכל זלינגר

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד סמסטר א' 16:45 - גב' ארנונה זהבי

שיעורי חובה

1. פרויד: לידתה של הפסיכואנליזה (1895-1910) - גב' ציפי מיידלר

שיעור חובה שנה א' – סמסטר א' 15:00

בקורס נלווה את צעדיו הראשונים של פרויד עם לידתה של הפסיכואנליזה. החל מ"מחקרים בהיסטוריה" ב 1895 והמשך ב"שלוש מסות על המיניות" ב 1905, פרויד מניח את היסודות הקליניים והתאורטיים לפסיכואנליזה. אנו נקרא את המאמרים המכוננים מתקופה זו ונצביע על הקשר שלהם לכלל התפתחות ההגות של פרויד.

ביבליוגרפיה

ברויאר, י., פרויד, ז. (1895) **מחקרים בהיסטוריה**, ספרים, צפת תשס"ד.

פרויד, ז. (1900) **פרוש החלום**, עם עובד, תל אביב תשס"ח.

פרויד, ז. (1905) "שלוש מסות על התאוריה של המיניות", בתוך **מיניות ואהבה**, עם עובד, תל אביב תשס"ב.

Freud, S. (1897). Letter from Freud to Fliess, September 21, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 264-267

Freud, S. (1897). Letter from Freud to Fliess, October 3, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 267-270

Freud, S. (1897). Letter from Freud to Fliess, October 15, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 270-273

2. פרויד ביניים - מר עמנואל עמרמי

שיעור חובה שנה א' – סמסטר ב' 15:00

מטרת הקורס: להעמיק היכרות עם חלק מכתביו החשובים ביותר של פרויד מתקופת הביניים של יצירתו. תקופת הביניים בחייו של פרויד אומנם מוגדרת ע"י ארנסט ג'ונס בביוגרפיה שכתב כתקופה המשתרעת על פני שני העשורים הראשונים של המאה העשרים, אך לצורך הקורס נתמקד במספר כתבי פרויד שנוצרו בין השנים 1911-1922. אלה "שנות הבשלות" כהגדרתו של ג'ונס, בהן הפסיכואנליזה החלה לצבור נראות בינלאומית וזכתה לכינוי "התנועה הפסיכואנליטית" ע"י תומכיה ומתנגדיה. עבור פרויד עצמו הצלחות וקשרים חדשים לו בתחושות אכזבה סביב פילוגים ועזיבות של אדלר, שטקל, יונג. בתקופה זאת פרויד עסק בביסוס ובפיתוח נוסף של חידושי התיאורטיים והטכניים, והמאמרים שאנו נקרא במהלך הקורס הם עדות לכך.

מטבע הדברים לא ניתן לקרוא את המאמרים במלואם במשך סמסטר אחד בלבד. לכן המשתתפים בקורס יתבקשו לקרוא את המאמרים, אך הקריאה המודרכת המשותפת תחול על פרקים נבחרים מתוכם, כאשר יושם דגש על קריאה מוקפדת ודחוסה ככל האפשר, תוך ניסיון מירבי לבאר את הטקסט ולדון במשמעויותיו והשלכותיו הקליניות. המשתתפים יוזמנו להביא לדיון דוגמאות מעבודתם הטיפולית כדי לבחון את הרלוונטיות של הראייה הפרוידיאנית גם בימינו.

רשימת מקורות הקריאה להלן ערוכה לפי שיקולי אורכם, חשיבותם התיאורטית היחסית, היותם מתורגמים לעברית עכשווית, חשיבותם להכשרה הפסיכואנליטית. יתכנו שינויים בבחירת המאמרים בתהליך הלמידה כדי להתאים את קצב ההתקדמות לצרכים, יכולות ועניינם של הלומדים.

ביבליוגרפיה

1. פרויד ז' (1911 [1973]). ניסוחים בדבר שני עקרונות של תפקוד נפשי. בתוך: **כתבי פרויד**. תל אביב: דביר.
2. פרויד ז' (1914 [2007]). הצגת הנרקסיזם. בתוך: **הצגת הנרקסיזם ומאמרים נוספים על פסיכוזה**. תרגום: ד' דותן. תל אביב: רסלינג, עמ' 29-74.
3. פרויד ז' (1915 [1988]). הלא-מודע. בתוך: **מעבר לעקרון העונג ומסות אחרות**. תרגום: ח' איזק. תל אביב: דביר, עמ' 62-89.
4. פרויד ז' (1917 [2008]). **אבל ומלנכוליה**. תרגום: א' טננבאום. תל אביב: רסלינג.
5. פרויד ז' (1919 [2012]). מכים ילד. בתוך: **מיניות ואהבה**. תרגום: ד' זינגר. תל אביב: עם עובד, עמ' 145-163.
6. פרויד ז' (1921 [2009]). **פסיכולוגיה של ההמון ואנליזה של האני**. פרק 7 "הזדהות" ופרק 8 "התאהבות והיפנוזה". תרגום: נ' קול. תל אביב: רסלינג, עמ' 73-94.
7. פרויד ז' (1923 [2002]). הערות על הלכה ומעשה בפירוש חלומות. בתוך: **הטיפול הפסיכואנליטי**. תרגום: ע' רולניק. תל אביב: עם עובד, עמ' 139-148.

קריאה נוספת:

Jones, E. (1955). Sigmund Freud Life and Work, Volume Two: Years of Maturity 1901-1919, PEP

3. טכניקה – כיצד מתחוללת האנליזה? - גב' נעמי הולר, מר אודי רוזנטל, ד"ר גבי מן

שיעור חובה שנתי לשנה ב' - 15:00

א. הטכניקה של פרויד - גב' נעמי הולר

שיעורים מספר 1-7 : 15.12, 8.12, 1.12, 17.11, 10.11, 3.11, 20.10

נסה ליצור דיאלוג עם פרויד, "על פתיחת הטיפול" ועל "דרכיה של התרפיה הפסיכואנליטית". נדגיש את הנקודות הרלוונטיות למסירה של הפסיכואנליזה, וההתוות של פרויד עצמו דרך המכתבים ששלח לפליס. נתייחס להמשגה של האקט הפסיכואנליטי ו"למפגש הטיפולי בתנאי העברה" ביחס למושג של הטכניקה.

כמו כן נלמד על גישתו של ביון בהקשר למושגים אלה.

נקרא בפרויד במקורות הבאים:

פרויד, ז. (2002), **הטיפול הפסיכואנליטי**, עם עובד, תל-אביב, תשס"ב.

פרויד, ז. (1913), **על פתיחת הטיפול**, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, עם עובד, תל-אביב, תשס"ב, עמ' 99-114.

פרויד, ז. (1912), **עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי**, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, עם עובד, תל-אביב, תשס"ב, עמ' 92-98.

פרויד, ז. (1919), **דרכיה של התרפיה הפסיכואנליטית**, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי, עם עובד, תל-אביב, תשס"ב עמ' 129-135.

בנוסף:

Laurent, E. Guiding Principles for Any Psychoanalytic Act.

<https://www.lacan.com/ericlaurent.html>

Bion, W. R. (1994), **Discussion one**. in: Clinical Seminars and other works, Karnac Books, pp. 243-254.

Bleger, J. (1967). Psycho-Analysis of the Psycho-Analytic Frame. *Int. J. Psycho-Anal.*, 48: 511-519.

Baranger, M. (2012). The intrapsychic and the intersubjective in contemporary psychoanalysis. *Int. Forum Psychoanal.*, 21(3): 130-135.

ב. הטכניקה של קליין – מר אודי רוזנטל

שיעורים מספר 8-15 : 16.3, 9.3, 2.3, 19.1, 12.1, 5.1, 22.12

בקורס נדון במחשבותיה של קליין עצמה על הטכניקה שלה. נקרא פרקים מהספר שבו מופיעות ההרצאות שנתנה במכון הלונדוני בסמינרים על טכניקה. הספר פורסם לא מזמן עם הערות של שטיינר המתייחסות להתפתחויות בטכניקה הקליניאנית מאז קליין. נקרא גם חלק מהסכום של האנליזה של ריצ'רד, תוך התייחסות להערות של מלצר על אנליזה זו.

ביבליוגרפיה:

Klein, M. Narrative of a Child Analysis. *Int. Psycho-Anal. Lib.*, 55: 1-536. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis. (1961).

Steiner J. Lectures on Technique by Melanie Klein : Edited with Critical Review by John Steiner Routledge (2017)

Klein, M. (2017) lectures on technique. Routledge. New York

Strachey, J. (1934). The Nature of the Therapeutic Action of Psycho-Analysis. Int. J. Psycho-Anal., 15: 127-159

שיעור ראשון : הרצאה ראשונה מההרצאות על הטכניקה

שיעור שני : הרצאה שניה מההרצאות על הטכניקה

שיעור שלישי : קטעים נבחרים מהאנליזה של ילד בן עשר-ריצ'רד

שיעור שלישי : הרצאה רביעית מההרצאות על הטכניקה

שיעור חמישי : הרצאה חמישית מההרצאות על הטכניקה

שיעור שישי : הרצאה שישית מההרצאות על הטכניקה

שיעור שביעי : המאמר של סטרייצי

ג. הטכניקה של ויניקוט – ד"ר גבי מן

שיעורים מספר 15-21 : 8.6, 1.6, 18.5, 11.5, 4.5, 20.4, 6.4

ויניקוט, כהוגה של הגישה קונטקסטואלית, האמין שהעצמי וסביבתו מצויים במצב מתמיד של יחסי גומלין. בתוך יחסי גומלין אלה יכול העצמי להפציע, לגלות את מהותו הייחודית ולהיות חי. מאידך, בהעדר הקשר סביבתי מתאים, מתהוות קליפות הגנתיות אשר מעכבות וחוסמות את הפצעת העצמי האמיתי. האנליזה מציעה למטופל הזדמנות לחוות את כשלי העבר מחדש, הפעם בנוכחות - משתתפת וכך נפתח חלון הזדמנויות להתחלה חדשה.

אנו נתמקד במאמרים הטכניים של ויניקוט ונקרא בעיון את המאמרים אשר דנים בנושא הרגרסיה, תלות וצורך ותוקפנות בריאה או הגנתית. בנושאים אלה, תרומתו של ויניקוט הייתה מהפכנית.

המשתתפים יתבקשו להביא דוגמאות על מנת שנבחן את השימוש במושגים בקליניקה.

ביבליוגרפיה :

ויניקוט, ד., (1945), התפתחות רגשית פרימיטיבית, ע. 46-61, בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.

ויניקוט, ד., (1954), היבטים מטה – פסיכולוגיים וקליניים של רגרסיה בתוך המערך הפסיכואנליטי, ע. 120-137, בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.

ויניקוט, ד., (1956), מושקעות אימהית ראשונית, ע. 147-153, בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.

ויניקוט, ד., (1956), הנטייה האנטי חברתית, ע. 156-166, בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.

ויניקוט, ד., (1960), עיוות האני במונחים של עצמי אמיתי ועצמי כוזב, ע. 202-213, בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.

Winnicott, D. W. (1968). The use of an object and relating through cross identifications. In: *Playing and Reality*. p. 86-94. Basic Books, 1971.

Eigen, M. (2012). On Winnicott's clinical innovations in the analysis of adults. Int. J. psychoanal, 93: 1449-1459.

ד. שיעור מספר 22 – שולחן עגול בהשתתפות כל המורים בתאריך 15.6.21

4. גישות שונות להבנת הנרקיסזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות – גב' אליס בוראס, גב' מיכל זלינגר, גב' עדנה לב-בור

שיעור חובה שנתי לשנה ג' - 15:00

א. פרויד ואנדרה גרין - נרקיסזם – גב' אליס בוראס

שיעורים מספר 1-11 : 19.1, 12.1, 5.1, 22.12, 15.12, 8.12, 1.12, 17.11, 10.11, 3.11, 20.10

פרויד טבע את המושג נרקיסזם, ששפך אור על מגוון תופעות נורמליות ופתולוגיות. הוא מתאר תהליך שבו הדחף הליבידינלי נסוג מהאובייקט ומופנה כלפי העצמי. אנדרי גרין המשיך את עבודתו של פרויד ובדק מה המקום של הנרקיסזם בטופיקה השנייה וכן את הקשר של הנרקיסזם עם דחף החיים ועם דחף המוות.

פרויד ז. (1914), **הצגת הנרקיסזם**, בתוך: הצגת הנרקיסזם ומאמרים נוספים על פסיכוזה, מבחר כתבים, א. רסלינג, תל-אביב, 2007, עמ' 29-74.

פרויד ז. (1917), **אבל ומלנכוליה**, בתוך: אבל ומלנכוליה – פעולות כפייתיות וטקסים דתיים, מבחר כתבים, ד. רסלינג, תל-אביב, 2008, עמ' 7-44.

פרויד ז. (1924), **הבעיה הכלכלית של המזוכים**, רסלינג, תל-אביב, 2015.

Green, A. (2001), Life Narcissism, Death Narcissism. Free Association Books.

Green, A. (1993), Masochism(s) and Narcissism in Analytic Failures and Negative Therapeutic Reaction. In: The Work of the Negative. London: Free Association Books, 1999.

ב. קליין וממשיכה – נרקיסזם - גב' מיכל זלינגר

שיעורים מספר 12-16 : 20.4, 6.4, 16.3, 9.3, 2.3

הקליניאנים וממשיכיהם רואים בנרקיסזם אירגון נפשי שמבטל נפרדות, הכרה בקיום האחר ובמציאות. מערך יחסי אובייקט שהתקבע בהתפתחות ומיצר אישיות בעלת מבנה נרקיסטי. נקרא מאמרים מרכזיים המתארים את התפיסה הקליניאנית להתפתחות הנרקיסזם ונשלב את הלמידה בחשיבה על מיקרים מהקליניקה.

רשימה ביבליוגרפית:

קליין מ. (1946) "הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים", מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, עמ' 177 – 203, תולעת ספרים, תל אביב 2002

קליין מ. (1955) "על ההזדהות" מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, עמ' 215-252, תולעת ספרים תל אביב 2002

Rosenfeld, H. (1987) Chap 6. Destructive Narcissism and the Death Instinct. 104-125 (הספר נמצא ב-PEP)

Rosenfeld, H. (1987). Impasse and Interpretation: Therapeutic and anti-therapeutic factors in the psychoanalytic treatment of psychotic, borderline, and neurotic patients. New Library of Psychoanalysis. London: Tavistock

Steiner. J (1993) Ch. 1. A theory of psychic retreat. 1-13 in: Psychic Retreats Pathological Organizations in Psychotic, Neurotic and Borderline Patients. The new library of psychoanalysis. London

Steiner. J (1993) Ch.5. "The recovery of parts of the self lost through projective identification: the role of mourning". pp.54-63. In: Psychic Retreats Pathological Organizations in Psychotic, Neurotic and Borderline Patients. The new library of psychoanalysis. London.

Steiner, J. (1994). "Patient-Centered and Analyst-Centered Interpretations: Some Implications of Containment and Countertransference". Psychoanal. Inq., 14: 406-422.

בריטון ר (1989) סובייקטיביות, אובייקטיביות ומרחב משולש עמ86-67 מתוך: אמונה ודמיון הוצאת עם עובד, תל אביב
Britton, R. (1989). Chapter Two: The Missing Link: Parental Sexuality in the Oedipus Complex. *The Oedipus Complex Today Clinical Implications*, 83-101. London. Karnac
Britton, R. (2003) "Narcissistic problems in sharing space". P.p165-178. In: Britton, R. Sex, Death, and the Superego Experiences in Psychoanalysis. London, Karnac.
Sodre Ignes(2004) Who's Who: Notes on pathological identifications. In: projective identification editors: Spillius E. ,O'Shaughnessy E. *The new library of psychoanalysis*. Routledge.

קריאה מומלצת:

זיסקינד פטריק: "היונה". הוצאת עם עובד 1995

ג. קוהוט ותאוריית העצמי – נרקסיזם - גב' עדנה לב- בור

שיעורים מספר 17-21 : 4.5, 11.5, 18.5, 1.6, 8.6.

פסיכולוגיית העצמי מציעה ראייה ייחודית למושג הנרקסיזם, כממד התפתחותי, קיומי-ופסיכופתולוגי. דרכו, ניתן לראות את האדם כמונע על ידי הצורך לממש את עצמו ותכנית חייו, כמו גם לחרוג מעצמו בתנועה אל האחר.

השיעורים יעסקו במושגי היסוד ובהיבטים הייחודיים של תפיסת הנרקסיזם החדש, בקריאה בכתבי קוהוט וממשיכיו ויאפשרו התבוננות והשתהות בממשק שבין תיאוריה לקליניקה כפי שיעלו ויובאו מתוך החומר הנלמד, דוגמאות מן הספרות והשירה ועל ידי המשתתפים.

נושאי הקורס:

הנרקסיזם ככוח מניע וכממד של הנפש והרוח האנושית.

היבטים התפתחותיים של נרקסיזם: הקונפיגורציות הנרקסיסטיות וההעברות הנרקסיסטיות.

הזעם הנרקסיסטי וגוונים שונים של תוקפנות.

הפרעת אישיות נרקסיסטית: מרכיבי הטיפול כפי שהם נובעים מן התיאוריה וסיום אנליזה.

התמרות נרקסיסטיות: טיבן ומעמדן.

תוכנית הקורס:

1. מבוא לנרקסיזם החדש.

קולקה, ר. { 2005 } בין טרגיות לחמלה. בתוך:

קוהוט, ה. { 2005 } *כיצד מרפאה האנליזה*. { עמ' 13-52 } תל אביב: עם עובד.

הרחבה:

Kohut, H. { 1978 }

: Narcissism as a Resistance and as a Driving Force in Psychoanalysis. In:

The Search for the Self: Selected writings of Heinz Kohut: 1950-1978. Vol. 2, pp.547-

561. Ornstein, P. (ed.) International Universities Press

2. קו ההתפתחות של הנרקסיזם - טיבן ותפקידן של הקונפיגורציות וההעברות הנרקסיסטיות

קוהוט, ה. { 2007 } צורות והתמרות של נרקסיזם.

בתוך: פסיכולוגיית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה. { עמ' 123-137 } תל

אביב: תולעת ספרים.

הרחבה:

Ornstein, P. { 1991 } From Narcissism to Ego Psychology to Self Psychology. In: Sandler, J.

(Author, Editor) Person, S. (Editor) & Fonagy, P. (Editor.) *Freud's "On Narcissism": An*

Introduction Contemporary Freud Turning Points & Critical Issues. { pp 324-298 }. London. IPA

3. הזעם הנרקסיסטי ומגוון הביטויים של הפרעות והפסיכופתולוגיה של הנרקסיזם.
קוהוט, ה. {2007} הרהורים על נרקסיזם וזעם נרקסיסטי. בתוך:
פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה. {עמ' 150-184} תל אביב:
תולעת ספרים.

הרחבה:

Varieties of Aggression Kohut, H. {1975}

Tolpin P & M. (eds.) *The Chicago Institute Lectures*. {211-195} The Analytic Press, Hillsdale
NJ

4. התמרות של נרקסיזם:
קוהוט, ה. {2007} צורות והתמרות של נרקסיזם. בתוך:
פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה. {עמ' 137-149} תל אביב:
תולעת ספרים.

הרחבה:

Kohut, H. (1971) Progressive and Integrative Developments within the Narcissistic Realm
The Analysis of the Self {298-320}. New York: International
Universities Press

5. יישומים קליניים
קוהוט, ה. (1978), אנליזה של העברת מראה במקרה של התפתחות שנעצרה. {תרגום}
בתוך:

Goldberg, A. (1978) *The Psychology of the Self. A Case Book*. New York. International
Universities Press

הרחבה:

. Kohut, H. {1996}

In:

The Mature Transformations of Narcissism

Tolpin P & M. (eds.) *The Chicago Institute Lectures*. {93-79} The Analytic Press, Hillsdale N

ד. שיעור מספר 22 – שולחן עגול בהשתתפות כל המורים בתאריך 15.6.21.

5. תסביך אדיפוס - פרופ' שי פרוגל, מר עמנואל עמרמי, גב' שרי ציבולסקי, ד"ר חנה אולמן

שיעור חובה שנתי לשנה ד' – 15:00

א. אדיפוס: המקור הספרותי והרהור הפילוסופי – פרופ' שי פרוגל
שיעור מספר 1 : 22.10.

במפגש נדון במיתוס של אדיפוס כפי שהוא מוצג במחזה "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס ובמספר פרספקטיבות פילוסופיות עליו.

נא לקרוא (ולחביא למפגש): "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס בתרגום אהרון שבתאי (הוצאת שוקן).

ב. תסביך אדיפוס על פי פרויד - מר עמנואל עמרמי
שיעורים מספר 2-11 : 3.11, 10.11, 17.11, 1.12, 8.12, 15.12, 22.12, 5.1, 12.1, 19.1.

ההכרה בקיום רגשות אסורים של תשוקה ילדית לאמו ועוינות כלפי אביו - במקביל לחיבה אליו - החלה להתגבש אצל פרויד במהלך האנליזה העצמית שלו. אנליזה זו אפשרה לו לעשות חיבור נועז בין חווייתו הפרטית לבין המיתוס המוכר לו מהמחזה הקלאסי של סופוקלס שמעתה הפך עבורו למטפורה אוניברסלית של מצב האדם.

ב-1897 הוא כותב לפליס חברו: "נעשה מובן סוד כוחו של אדיפוס המלך, המיתוס היווני מבליט הכרח שכל אחד מכיר מתוך שזיהה בתוכו פנימה את עקבות קיומו".

מנקודה זאת מחשבתו של פרויד עשתה דרך ארוכה, תחילה אל המשגת המיתוס כ"תסביך" כלל-אנושי ובהמשך אל ראיית התסביך הזה כחוק הטבע האנושי וכעיקרון מבנה המונח ביסוד כל המוסדות החברתיים, לרבות דת, חינוך, תרבות ואומנות.

אנו נעקוב אחר הבנייה הדרגתית והסתעפויותיו של המושג "תסביך אדיפוס" לאורך חיי היצירה של פרויד ונראה כיצד הוא הופך לעמוד התווך של בניין החשיבה הפסיכואנליטית. לצורך זאת ניעזר במספר מקורות בהם פרויד פיתח והסביר את המושג ונתייחס למקומו של התסביך בהתפתחות הפרט, תפיסת עולמו ותפקודו הבינאישי.

רשימה ביבליוגרפית:

- Freud, S. (1897) Letter from Freud to Fliess, October 15, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 270-273.
- Anzieu, D. (1986). Ch. 3: The Discovery of Oedipus Complex. In: Freud's Self-Analysis. *Int. Psycho-Anal. Lib.*, 118: 1-596. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis.
- Freud, S., (1913). Totem and Taboo. In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIII. The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1920) Beyond the Pleasure Principle (7-64) In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XVIII (1920-22). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1923). The Infantile Genital Organization. (141-148). In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.

- Freud, S., (1923). The Ego and the Id (28-40).
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925): The Hogarth Press and the Institute of Psychoanalysis, London.
- Freud, S., (1924) The Dissolution of the Oedipus Complex. (173-182)
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1925) Some Psychological Consequences of the Anatomical Distinction between the Sexes. (248-260)
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1931) Female Sexuality (225-246).
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XXI (1927-1931). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.

ג. תסביך אדיפוס על פי הגישה הקליינאנית - גב' שרי ציבולסקי
שיעורים מספר 12-16 : 2.3, 9.3, 16.3, 6.4, 20.4.

העבודה של קליין על החוויות הינקותיות המוקדמות הביאה עמה שינויים מקיפים בתפיסת התסביך האדיפלי, שתפס מקום מרכזי בתיאוריה הפסיכואנליטית מראשיתה.

נבחן את ההשפעות שהיו לעבודתה על הבנת התסביך האדיפלי, תוך התייחסות לתוספות שהיא סיפקה להבנת מושג מרכזי זה החל מהתבוננות במצבים האדיפליים בגילאים המוקדמים כמו גם לביטוי שלהם בעמדה הדיכאונית.

נתייחס להיבטים השונים הקשורים בתסביך האדיפלי על פי קליין : המשאלות האדיפליות המוקדמות, הסופר אגו, מקורות החרדה ורגשות האשמה.

רשימת קריאה לפי סדר השיעורים

קליין מ. (1945) "התסביך האדיפלי לנוכח החרדות המוקדמות", מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, תולעת ספרים, תל אביב, 2002, עמ' 122-174.

בריטון ר. (1991) "אדיפוס בעמדה הדיכאונית", מתוך בריטון רונלד, אמונה ודמיון, הוצאת ספרים עם עובד, תל אביב, 2015, עמ' 54-66.

בוסול ג. "תסביך אדיפוס", מתוך קטלינה ברונסטיין, התיאוריה הקליינאנית נקודת מבט בת זמננו, תולעת ספרים תל אביב 2008, 117-135.

שטיינר ג. "המאבק לשליטה בסיטואציה האדיפלית", מתוך גיון שטיינר, לראות ולהיראות להגיח ממסתור נפשי, תולעת ספרים, 2015, 137-155.

שטיינר ג. "שני סוגים של ארגון פתולוגי באדיפוס המלך ובאדיפוס בקולונוס", מתוך גיון שטיינר, מסתורים נפשיים, תולעת ספרים 2017, עמ' 160-178.

המלצת קריאה

סגל ח. "אור חדש על התיאוריה המבנית של הנפש, על החרדה ועל האשמה", מתוך חנה סגל, מלאני קליין, הוצאת עם עובד 2006, עמ' 106-114.

O'Shaughnessy, E. (1989). Chapter Four: The Invisible Oedipus Complex. The Oedipus Complex Today Clinical Implications, 129-150.

Feldman, M. (1989). The Oedipus Complex: Manifestations in the Inn... The Oedipus Complex Today Clinical Implications, 103-128.

Sodré, I. (1994). Obsessional Certainty Versus Obsessional Doubt: From Two to Three. Psychoanal. Inq., 14(3): 379-392

ה. אדיפוס בגישה האינטרסובייקטיבית - ד"ר חנה אולמן
שיעורים מספר 17-21 : 4.5, 11.5, 18.5, 1.6, 8.6.

נעסוק בדה-קונסטרוקציה שמציעה הגישה ההתייחסותית לחשיבה אודות מרכיבי התסביך האדיפלי (כמו הסצנה הראשית, הזדהות, קנאת הפין, האדיפלי השלילי), נראה כיצד גישה זו מבנה את האדיפלי כקליידוסקופ של תבניות אפשריות של יחסים ושל זהויות גנדראליות. נדון במשמעות ההתפתחותית והקלינית של המשגה זו ובמעורבותו של המטפל בהבניה של המשמעות האדיפלית הנוצרת בכל קשר מטפל-מטופל.

רשימה ביבליוגרפית

Searles, H. F (1959) Oedipal love in the countertransference. Int. J. Psychoanal. 40: 180-190

Fast, I. Aspects of early Gender development: Toward a reformulation. psychoanal. psychology. 7S : 105-111.

Aron, L. (1995) The internalized primal scene, Psychoanal. Dial. 5(2) : 195-237.

Davies, J.M. (2003). Falling in Love with Love: Oedipal and Postoedipal Manifestations of Idealization, Mourning, and Erotic Masochism. Psychoanal. Dial., 13: 1-27.

Davies, J.M. (2015) From Oedipus Complex to Oedipal Complexity: Reconfiguring (Pardon the Expression) the Negative Oedipus Complex and the Disowned Erotics of Disowned Sexualities. Psychoanal. Dial. 25(3) 265-283.

Benjamin, J. (1991). Father and Daughter: Identification with Difference — A Contribution to Gender Heterodoxy. Psychoanal. Dial., 1: 277-299.

ה. שיעור מספר 22 – שולחן עגול בהשתתפות כל המורים בתאריך 15.6.21.

שיעורי ליבה סמסטר א'

1. ליבה מהות: "זו אני החלום שח"? עבודת החלום בפסיכואנליזה - ד"ר גילה עופר

סמסטר א' 16:45

רבי בנאה: עשרים וארבע פותרי חלומות היו בירושלים
ופעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל כולם,
ומה שפטר לי זה לא פתר לי זה,
וכולם נתקיימו בי.
תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף נה.

מאז שפרויד הגדיר את החלום כ"דרך המלך ללא מודע" חלו התפתחויות בפסיכואנליזה בכלל ובפירוש החלומות בפרט. ניתן להתבונן בחלום מזוויות שונות: "דרך המלך ללא מודע", ייצוגים של העצמי ושל דרמות פנימיות, דרך לקומוניקציה של אמוציות, רגשות ואירועים לא מעובדים, *unthought known*, החלום כקומוניקציה, או אופנות של התארגנות באמצעות מטפורות, דימויים וסימבולים.

השינוי העיקרי הוא בראיתנו את החלום כיום לא רק בקונטקסט תוך-אישי, אלא כתקשורת בתוך מארג היחסים בין המטופל למטפל. ביחסים אלה משתחזר העולם הפנימי בצילם של היחסים הראשוניים המרכיבים אותו. הקשבה לשחזור זה משפיעה על הבנתנו את החלום ובהתאם גם על הפירוש שאנו מציעים למטופל. גם דרך העבודה עם חלומות משתנה בהתאם לתיאוריות ולאישיות המטפל והמטופל.

בקורס נעקוב אחר פרדיגמות מרכזיות להבנת משמעות החלום ותפקידו, ונלמד מתוך כתביהם של תיאורטיקנים שונים (פרויד, סגל, וויניקוט, אוגדן, בולאס, בלצ'נר, ברומברג ועוד) על הדרך בה תיאורטיקנים שונים עובדים עם חלומות של מטופלים שלהם. בכל שיעור נעסוק גם בחלומות שיובאו על ידי המשתתפים-חלומות של מטופלים, וחלומות של עצמם בקונטקסט טיפולי.

רשימה ביבליוגרפית:

פרויד, ז. *על החלום*. רסלינג, 2004. [במקור: *Über Der Traum* (1901)]

1. בולאס, כ. (1987/2000). במחזה של האחר: לחלום. בתוך: *צלו של האובייקט: פסיכואנליזה של*

הידוע שלא נחשב. דביר.

2. Segal H. (1991). The function of Dreams. In: Flanders S. (ed.), *The Dream Discourse Today*. Karnac: London.
3. Winnicott, D.W. (1949). Hate in the countertransference. *Int. J. of Psychoanal.* 30: 69-74.
4. Greenson, R. R., (1970). The exceptional position of the dream in psychoanalytic practice. *Psychoanalytic Quarterly*.
5. O'Shaughnessy, E. (2008). Dreaming and not dreaming. In: *The Dream After A Century*. M. Lansky (ed.). Connecticut: International Universities Press.
6. Ogden, T.H. (2003). On not being able to dream. *Int. J. Psycho-Anal.*, 84: 17-30.
7. אוגדן, ת.ה. (2011) בחינה מחודשת של שלושה היבטים בטכניקה הפסיכואנליטית (1996). בתוך "על אי היכולת לחלום. הוצאת עם עובד."
8. Fosshage, J.L. (1997). The Organizing Functions of Dream Mentations. *Contemporary Psychoanal.*, 33: 429-458
Ofer, G. (2004). When the Analyst is Dreaming: Analysts' dreams about their patients. In: *The Therapist at Work*. Karnac.

9. Ofer, G. (2017). The Personal, group and social aspects of dreaming. in: r. Friedman and Y. Doron, Group Analysis in the Land of Milk and Honey. London: Karnac
10. Bromberg, P. (2008)., Bringing in the Dreamer: Some reflections on Surprise, Dissociation, and the Analytic Process.
11. Lippmann, P. (2008). On analytic Dream Conversation in an Interpersonal Mode.
12. Lippmann, P. (1998). On the private and the social nature of dreams. *Contemp. Psychoanal.*, 34: 195-221.
13. Blechner, (1995). The patient's dream and the countertransference.

2. ליבה ביון 3 : ה"טרנספורמציות" של ביון – מר רוני עמיאל

סמסטר א' 16:45

ביון הוא חוקר של נפש האדם. הוא חתר כל ימיו לתפוס את החוויה הרגשית האמיתית של המטופל (ה- emotional experience). במהלך התפתחות החשיבה הפסיכואנליטית שלו הוא הצליח לתפוס מדי פעם איזו אמת או התגלמות שלה על נפש האדם, על החוויה הרגשית, על הדרך שלנו לתפוס את החוויה של המטופל ושל עצמנו. "טרנספורמציות" הוא שמו של אחד הספרים של ביון. למושג יש ערך פרדוקסאלי. מחד הוא עוסק בניסיון לחקור ולהתקרב עד כמה שאפשר לאותה חוויה. מאידך, בעצם קיומו, הוא מרחיק אותנו מהמטרה. זה מה שקורה לביון במהלך ההתפתחות שלו - הוא מתקרב ומתרחק חליפות מההבנה העמוקה: ממש כפי שזה קורה לנו במהלך האנליזה.

בקורס ננוע יחד עם ביון בדרכו לחקר האמת, על ההתקרבות וההתרחקות ממנה. נחוה את התסכול ואת חוויות הקושי שלו בטיפול, ונגלה אתו כמה מפריצות הדרך שלו. הלימוד יעשה באמצעות קריאה משותפת, פרשנית ואסוציאטיבית של פרקים נבחרים מספריו: "במחשבה שנייה", "ללמוד מהניסיון", "Elements Of Psychoanalysis" ו-"Transformations". נעזר גם במאמרים נוספים.

כתיבתו של ביון עשויה להראות במבט ראשון בלתי מובנת. אחת הסיבות לכך היא שהוא חושב ויוצר את הבנותיו העמוקות תוך כדי כתיבה. בקורס נחוה יחד איתו את התהליך שהוא עבר בדרכו ל- **On becoming Bion** - להיות ביון. **נלמד "לקרוא"** את ביון, להרשות לעצמנו לא להבין, ולאט לאט לגלות בכתיבתו את ההבנות הקליניות המדהימות שלו, ודרכו – **את ההבנות של עצמנו**. תוך כדי נשים דגש על השימוש הקליני ברעיונות אלו ובאופן שבו הם מאפשרים התמודדות עם המצבים הקליניים הקשים שאנו פוגשים באנליזות של מטופלינו ושלנו. נעשה זאת בעזרת דוגמאות שיובאו על ידי המשתתפים והמנחה. רשימה ביבליוגרפית:

ביון, ו. ר., (1962). ללמוד מהניסיון. תל אביב: תולעת ספרים, 2004.

ביון, ו. ר., (1967). במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

הורוץ, ג., (2019). על מציאות חושית ונפשית. תל אביב: רסלינג.

עמיאל, ר., (2018). ביון - התפתחות המחשבות.

עמיאל, ר., (2015). הצב והעקרב או איך להתמודד עם החלק הסדיסטי באישיות.

עמיאל, ר., (2019). הסופר אגו התחמן/פרוורטי/פתיין או - ריבוי סופר אגויים.

Bion, W. R. (1963). Elements Of Psychoanalysis. London: Heinemann.

Bion, W. R. (1965). Transformations. London: Heinemann.

3. ליבה פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית: לקרוא תיאוריה, לחשוב קליניקה -
ד"ר קרינה גולדברג
סמסטר א' 20:15

"Let the patient teach you how to analyze
him!"

(Kohut to Ornstein, Ornstein, 2009¹, p.102).

"Self-selfobject relationships are present from
birth to death - the healthy self thus always needs
the sustaining responses of selfobjects, from the
first to the last breath"

(Kohut, 1980, p. 673).

בשנת 1957 במפגש חצי היובל של המכון הפסיכואנליטי בשיקגו נשא היינץ קוהוט את הרצאתו המכוננת -
*Psychoanalysis, Empathy and Introspection - An Examination of the Relationship Between
Mode of Observation and Theory.*

היה זה מהלך פסיכואנליטי תיאורטי וקליני (1966, 1968, 1971) שככל שקוהוט העמיק בו, כך הובחן
מתיאוריית הדחף ופסיכולוגיית האגו עליהן צמח ואותן לימד. מהלך שהביא להפצעתה של פסיכולוגיית
העצמי הפסיכואנליטית.

בקורס נכיר את החשיבה, התיאוריה והעשייה הפסיכואנליטית של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית.
נדון במושגיה המרכזיים – אמפתיה, עצמי, העברות זולתעצמי, זולתעצמי, פיצול אנכי, הפירוש האמפתי,
הפרעת האישיות הנרקיסטית, צורות והתמרות של הנרקיסזם. נקרא בכתביו של קוהוט תוך התייחסות
למקרים הקליניים של קוהוט ושל תלמידי הקורס.

רשימת קריאה –

Kohut, H. (1972). What Are Patients Angry About? In *The Chicago Institute Lectures*. P.
Tolpin and M. Tolpin (eds.). NJ & London: The Analytic Press, 1996, pp. 13-29.

Kohut, H. (1973). On the Vertical Split. In *The Chicago Institute Lectures*. P. Tolpin and M.
Tolpin (eds.). NJ & London: The Analytic Press, 1996, pp.47-61.

Kohut, H. (1979). Four Basic Concepts in Self Psychology. In *The Search for the Self – Selected
Writings of Heinz Kohut: 1978-1981*. P.H. Ornstein (ed.). New York: International
Universities Press, 1991, Vol 4, pp. 447-470.

Tolpin, M. (1993). The Unmirrored Self, Compensatory Structure, and Cure: The Exemplary
Case of Anna O. *Ann. Psychoanal.*, 21: 157-177.

¹ Ornstein, P.H. (2009). My Late Night Hypnagogic Fantasy: Conversation With Heinz Kohut (II)1. *Int. J. Psychoanal. Self Psychol.*, 4(1):101-110.

- קוהוט, ה. (1977 [2014]). העצמי הדריקוטבי. בתוך **השבתו של העצמי**. תרגום: צ. זוננס וא. אידן. עריכה והקדמה: ד. קיטרון. תל אביב: תולעת ספרים ואיגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר הסובייקטיביות, עמ' 144-177.
- קוהוט, ה. (1977 [2014]). אחרית דבר: העולם משתנה. בתוך **השבתו של העצמי**. תרגום: צ. זוננס וא. אידן. עריכה והקדמה: ד. קיטרון. תל אביב: תולעת ספרים ואיגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר הסובייקטיביות, עמ' 209-240.
- קוהוט, ה. (1984 [2005]). עיון מחדש ביחסי עצמי זולתעצמי. בתוך **כיצד מרפאת האנליזה? תרגום: א. אידן**. עריכה והקדמה: ר. קולקה. תל אביב: עם עובד, 109-123.
- קוהוט, ה. (1984 [2005]). תפקידה של האמפתיה בריפוי הפסיכואנליטי. **כיצד מרפאת האנליזה? תרגום: א. אידן**. עריכה והקדמה: ר. קולקה. תל אביב: עם עובד, עמ' 232-250.
- קוהוט, ה. (1984 [2005]). העברות זולתעצמי ופירוש. בתוך **כיצד מרפאת האנליזה? תרגום: א. אידן**. עריכה והקדמה: ר. קולקה. תל אביב: עם עובד, 251-269.
- קולקה, ר. (2010). תרומתה של פסיכולוגיית העצמי למודד הרוחני בפסיכואנליזה: הרהורים על פסיכולוגיית העצמי וחקר רוח האדם מאת היינץ קוהוט. **מארג: כתב עת ישראלי לפסיכואנליזה**, כרך א, עמ' 263-279.

4. ליבה פסיכואנליזה התייחסותית : על משמעויותיה של "פסיכולוגיה של שני אנשים" בפסיכואנליזה - ד"ר אבי ברמן

סמסטר א' 20:15

בקורס נעסוק בהולדתה של הגישה ההתייחסותית מתוך הביקורת על היבטים מסוימים של הפסיכואנליזה שקדמה לה. הקורס יסקור את הרעיונות המרכזיים של "פסיכולוגיה של שני אנשים", יציג את ההשקפה אודות הבלתי-נמנעות של ההשפעה ההדדית בטיפול ואת חשיבותו של חקר ההעברה הנגדית של המטפל. נדון במושגים מרכזיים של הגישה ההתייחסותית, אשר נוצרו מפירוק ובנייה מחדש של מושגים פסיכואנליטיים קלאסיים, כגון: חקר ההעברה הנגדית, התנגדות ופירוש, מימוש בפעולה (enactment), הכרה הדדית, השלישי האנליטי, רעיון העצמים המרובים, טראומה ודיסוציאציה.

הקורס יכלול מושגי יסוד והתפתחויות עדכניות. הוא יהיה מכוון ליישום הטיפולי של הרעיונות ההתייחסותיים. נשים דגש על המיוחד והשונה בהתערבויות ההתייחסותיות, על הסובייקטיביות של המטפל וביטוייה (כמו השימוש ב- Reverie ורעיון החשיפה העצמית של המטפל). מעבר לרעיונות הבסיסיים של הגישה, הקורס יתנהל תוך הקשבה והכללה של צרכיהם של המשתתפים.

רשימה ביבליוגרפית

א. מתוך הספר:

סטיבן מיטשל ולואיס ארון (עורכים): פסיכואנליזה התייחסותית – צמיחתה של מסורת. תולעת ספרים. 2013

לואיס ארון: האופן שבו חווה המטופל את הסובייקטיביות של המטופל. עמ' 298-326

רוברט סטולרו וג'ורג' אטווד: שלושה מחוזות של הלא מודע. עמ' 432-446

דונל סטרן: חוויה לא מנוסחת: מכאוס מוכר לאי-סדר יצירתי. עמ' 115-147

ג'סיקה בנג'מין: הכרה והרס: מתווה של אינטרסובייקטיביות. עמ' 228-261

ג'ודי מסלר דיוויס ומרי גייל פרולי: תהליכים דיסוציאטיביים ותבניות העברה-העברה נגדית בטיפול בגישה פסיכואנליטית בנפגעות בוגרות שכברו התעללות מינית בילדות. עמ' 327-366

אוון רניק: אינטראקציה אנליטית: המשגה של הטכניקה לאור הסובייקטיביות הבלתי נתנת לצמצום של האנליטיקאי. עמ' 478-496

ב. מאמרים נוספים:

תומס אוגדן. 2011. Reverie ופירוש. מתוך: על אי-היכולת לחלום. הוצאת עם עובד. עמ' 162-183

Stein, R. (2008). The Otherness of Sexuality: Excess. J. Amer. Psychoanal. Assn., 56(1): 43-71.

Robert Grossmark (2012). The Unobtrusive Relational Analyst. Psychoanalytic Dialogues, 22(6): 629-646

Benjamin, J. (1991). Father and Daughter: Identification with Difference — A Contribution to Gender Heterodoxy. Psychoanal. Dial., 1: 277-299.

Eric Mendelsohn (2002). The Analyst's Bad-Enough Participation. Psychoanalytic Dialogues, 12: 331-358

Philip M. Bromberg (1998). Standing in the Spaces: The Multiplicity Of Self And The 509-535 : 32 Contemporary Psychoanalysis. Psychoanalytic Relationship

יתכנו שינויים והתאמות בעקבות השיח במהלך הקורס

שיעורי ליבה סמסטר ב'

5. ליבה מהות : מצפן אנליטי - מר קובי אבשלום

סמסטר ב 16:45

לכל אנליטיקאי יש מעין מצפן פנימי שמכוון את ההתערבויות שלו בכל שעה אנליטית. במקרה הטוב, הוא נמצא תמיד בבניה והתפתחות, אך יש בו גם גרעין מגובש. המצפן הזה לעיתים נשען על תיאוריה אנליטית אחת ולעיתים הוא מורכב יותר. בסמינר אני מביא את המאמרים והכותבים שהשפיעו על יצירת המצפן האנליטי שלי וביניהם סטרציי ובטי ג'וזף הקליינאנים אוגדן וסימינגטון שהושפעו רבות מביון, בולאס הוויניקוטיאני, ארנברג וגיודי דיוויס ההתייחסויות. מטרת הסמינר היא שכל משתתף יוכל להמשיך את בניית המצפן האנליטי האישי שלו אל מול פרישת המצפן האנליטי שלי.

רשימה ביבליוגרפית

- Strachey, J. (1934) The nature of the therapeutic action of psychoanalysis. ntl. J. Psychoanal., 15: 127-158
- Ogden, T.H. (1979) On projective identification. Intl. J. Psychoanal., 60: 357-373
- Joseph, B. (1985) Transference: The total situation. Intl. J. Psychoanal., 66: 447-455
- אוגדן, ת. (1994) השלישי האנליטי : עבודה עם עובדות קליניות אינטר סובייקטיביות. מתוך – אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011), עמ' 71-93.
- Symington, N. (1983) The analyst's act of freedom as an agent of therapeutic change. Intl. J. Psychoanal., 10: 283-290
- בולאס, ס. (1987) שימושים אקספרסיביים בהעברה נגדית : הערות למטופל מן העצמי של המטפל. מתוך : צלו של האובייקט, הוצאת עם עובד (2000) פרק 12 : 245-212
- Ehrenberg, D.B.(1984) Psychoanalytic engagement II- Affective considerations. Pysochanal., 20: 560-581
- Davies, J.M. (1994) Love in the afternoon: a rational reconsideration of desire and dread in the countertransference. Psychoanal. Dial., 4: 153-170
- Renik, O. (1993) Countertransference enactment and the psychoanalytic process in: Psychic structure and psychic change. Eds. Horowitz, M., Kernberg, A., Weinsell, E. Intl. University press., Ch. 7: 135-158
- אוגדן, ת., (2004) אומנות זו של הפסיכואנליזה : לחלום חלומות שלא נחלמו וזעקות שנקטעו. מתוך – אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' : 235-256.
- אבשלום, ק., מצפן אנליטי (2010) מארג : כתב עת ישראלי לפסיכואנליזה, כרך א, עמ' 27-38.

6. ליבה פרויד המאוחר: ד"ר איזבל בן אמו, גב' גיזל ורד

סמסטר ב' 16:45

אנחנו מציעות לקרוא את כתבי "הצוואה" של פרויד (כלומר פרויד הכי מאוחר) משנות 1936-1939.

לאחר התפנית של 1920, תגלית דחף המוות והצבת הטופיקה השנייה, פרויד לא ציפה להתפתחויות מאטפסיכולוגיות משמעותיות נוספות. אך לא כך היה וניתן לומר שפריצות החשיבה המתגלות בשנים האחרונות של חייו, מהוות תשתית להמשגות של הפסיכואנליזה בת זמנינו.

רשימה ביבליוגרפית

Freud,S. (1936), Disturbance of Memory on the Acropolis. SE,22 : 2329-248

Freud,S. (1937), Analysis Terminable and Interminable. SE, 23 : 216-53

Freud,S. (1937), Constructions in Psychoanalysis. SE, 23 : 257-269

Freud,S. (1938), Splitting of the Ego in the Processes of Defence. SE, 23 : 271-279

7. ליבה תאוריה הקליינאנית: אובייקטים פנימיים, הזדהות השלכתית ודחף המוות – גב' הדר קמפינסקי-שוויצר.

סמסטר ב' 20:15

התאוריה הקליינאנית מבוססת על המשגות שקליין הסיקה מתוך אנליזות שקיימה לילדים צעירים ולאחר מכן גם מאנליזות במבוגרים. בקורס נעסוק בשלושה מושגים יחסית מתקדמים (כלומר זה אינו קורס על מושגי יסוד) בשלוש רמות: רמה התפתחותית, רמה קלינית ורמה פוסט קליינאנית (המושג כפי שהמשיכו לחקור אותו ממשיכה של קליין). המושג הראשון אותו נחקר יהיה אובייקטים פנימיים, לאחר מכן נעסוק בהזדהות השלכתית ולבסוף בדחף המוות.

רשימה בבליוגרפית:

אובייקטים פנימיים

1. קליין, מ. (1926). העקרונות הפסיכולוגיים של אנליזה מוקדמת. כתבים נבחרים. בעריכת יהושע דורבן. עמ' 41-52. הוצאת תולעת ספרים, 2002.

2. ברונסטיין, ק. (2008). מהם אובייקטים פנימיים? בעריכת קטלינה ברונסטיין התאוריה הקליינאנית נקודת מבט בת זמננו. עמ' 154-173. הוצאת תולעת ספרים, 2008.

3. אלווארז, אן. (2017). פרק 5: תפקידם השקול של עונג ושל תסכול בהתפתחות של תחושת המציאות. עמ' 107-121. הלב החושב. הוצאת תולעת ספרים, 2005.

הזדהות השלכתית

4. קליין, מ. הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים (1955). כתבים נבחרים. בעריכת יהושע דורבן. עמ' 177-203. הוצאת תולעת ספרים, (2002).

5. Joseph, B. (1984). Projective identification: some clinical aspects. In *Psychic Equilibrium and Psychic Change: Selected Papers of Betty Joseph*. 168-180. New Library of Psychoanalysis, 1989.

6. שטיינר, ג'. (1993). פרק 5: השבת חלקים מהעצמי שאבדו בהזדהות השלכתית: תפקיד האבל. הוצאת תולעת ספרים, 2017.

7. קינן, א.מ (2019). השיבה של הסובייקט אל עצמו – הכרה הדדית והזדהות השלכתית. בתוך: ספת התרבות פסיכואנליזה במרחבי הספרות, הפילוסופיה והחברה. עמ' 263 – 302. עורך ענר גוברין. הוצאת רסלינג, 2019.

8. קליין, מ. (1958) על אודות ההתפתחות של התפקוד הנפשי. בתוך: מלאני קליין כתבים נבחרים ב'. עמ' 258-269. הוצאת תולעת ספרים, 2013.

9. Rosenfeld, H (1987). Impasse and Interpretation: Therapeutic and anti-therapeutic factors in the psychoanalytic treatment of psychotic, borderline, and neurotic patients. Chapter 6: Destructive Narcissism and the Death Instinct . 105-132. London: Tavistock. (also in the pep web).

10. Segal, H. (1993). On the Clinical Usefulness of the Concept of Death Instinct. International Journal of Psycho-Analysis, 74: 55-61.

11. שטיינר, ג'. (2011). חלק שלישי: אבל, מלנכוליה וכפיית החזרה. לראות ולהיראות להגיח ממסתור נפשי. הוצאת תולעת ספרים, 2015.

8. ליבה וויניקוט: קריאה בכתביו - גב' ענת פרי

סמסטר ב' 20:15

כמי שנמנה עם מייסדי 'הקבוצה העצמאית' בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, ומעמודי התווך שלה, מגלם וויניקוט בהווייתו את הפרדוקס, שהוא מושג מרכזי בתפיסתו. בגישתו התיאורטית, בתפיסתו הקלינית ובכתבתו, הוא מצליח להתנועע במרחב הפוטנציאלי תוך שמירה על חיבורים למורשת הפסיכואנליטית של קודמיו, פרויד וקליין, ותוך שהוא מנהל דיאלוג עמם, בד בבד עם חשיבה חתרנית, מהפכנית ומקורית, המביאה לידי ביטוי את ייחודיותו ויצירתיותו כאינדיבידואל וכסובייקט.

וויניקוט מפציר בנו, המטפלים, שלא להפר את מרקם אשליית הפרדוקס, ולעולם לא לשאול את המטופל/תינוק: המצאת או יצרת? בכך, הוא מדגיש את חשיבות ההוויה הפרדוקסאלית כמצע לנביטת חיים חדשים ויצירתיות, המהווים בסיס לכל חווית חיים שיש בהם משמעות. ננסה להבין יחד את חשיבותה של בקשה זו, בהקשרים טיפוליים והתפתחותיים. נבחן איכות זו של ההוויה הפרדוקסאלית העוברת כחוט השני בהיבטים שונים בהגותו של וויניקוט, ומהווה ביטוי לניצנים ראשונים של חשיבה קוואנטית. זו החותרת תחת יסודות הדטרמיניזם הוודאי, וסוללת את הדרך ליצירתן של גישות פסיכואנליטיות עכשוויות. נדון בהשלכות הנובעות מתפיסה זו, על אופן התייצבותנו כמטפלים במפגש הטיפול, באמצעות דוגמאות קליניות.

בסמינר, נקרא יחד, קריאה תלמודית מבחר ממאמרי המפתח שלו, ונעקוב אחר ההמשכיות המהפכנית בחשיבתו של וויניקוט: הממד המשכי למסורת הפסיכואנליטית מחד, בצד החרירה הנועזת ממשנתם של קודמיו מאידך. נדון בתרומתו להתפתחות החשיבה הפסיכואנליטית.

להלן רשימת הביבליוגרפיה, על פי סדר השיעורים:

שיעורים 1-2: בראשית היתה החזקה. וויניקוט, ד'וי' (2008). התפתחות רגשית פרימיטיבית. (עמ': 202-214). בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, תל אביב: עם עובד.

שיעורים 3-4: על השד כתופעה סובייקטיבית. וויניקוט, ד'וי' (1995). אובייקטים של מעבר ותופעות מעבר. (עמ': 35-56) בתוך: משחק ומציאות, תל אביב: עם עובד.

שיעורים 5-6 : על הנשי : כשאני מעתיק, אני יצירתי. וויניקוט, ד'וי (1995). יצירתיות ומקורותיה. (עמ' : 89-105). בתוך : משחק ומציאות, תל אביב : עם עובד.

שיעור 7 : אני מתפיס, משמע אני קיים. וויניקוט, ד'וי (1995). תפקיד הראי של האם והמשפחה בהתפתחותו של הילד. (עמ' : 128-134). בתוך : משחק ומציאות, תל אביב : עם עובד.

שיעורים 8-9 : זיכרונות מהעתיד. וויניקוט, ד'וי (2008). פחד מהתמוטטות. (עמ' : 291-300). בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, תל אביב : עם עובד.

שיעורים 10-11 : כל תקשורת מתחילה בשתיקה. וויניקוט, ד'וי (2008). לתקשר ולא לתקשר, ובהמשך – עיון בהפכים מסוימים. (עמ' : 249-233). בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב, תל אביב : עם עובד.

כמאמרי רקע, ישמשו אותנו המאמרים הבאים :

Ogden, T.H. (1985). The Mother, the Infant and the matrix: Interpretations of Aspects of the Work of Donald Winnicott. Contemporary Psychoanalysis, pp: 346- 371.

Ogden, T.H. (1992). The Dialectically Constituted/decentered Subject of Psychoanalysis II. Psycho-Anal., 73: 613- The Contributions of Klein and Winnicott. Int. J. 626.

שיעורי בחירה

סמסטר א'

1. קורס בינתחומי: שפות שיח - ד"ר רינה דודאי, גב' דורית רינגרט וד"ר אדוה שובל

סמסטר א' 16:45

בקורס זה אנו מציעות לחקור את אזור המפגש בין שפות שיח שונות המתחוללות במרחב האנליטי ובשדה האמנות. זוהי מהות החשיבה הבין תחומית, המנסה לענות על השאלות: כיצד נוגעות השפות השונות זו בזו, כיצד הן מדברות ובה בעת נותנות מובן זו לזו, כיצד פועלות עלינו ומולידות תדיר משמעות חדשה? הלשון היא מדיום מרכזי בחקר הפסיכואנליטי של התודעה. אנו נבקש לברר מה בין השפה הפסיכואנליטית לשפות נוספות השזורות בה, כגון השפה החזותית, הצלילית, שפת הגוף והשפה הפואטית. נראה מה ניתן ללמוד מתוך התנועה והמשחק שבין התחומים. הפסיכואנליזה מחפשת דרכים לחבור אל הלא מודע וכך גם היצירה. בלאנשו אמר כי: "העומק של היצירה אינו נחשף במישרין, הוא מתגלה כשהוא מוסווה ביצירה" זה עיקרון מארגן שנלך לאורו בחקר שפות השיח של הפסיכואנליזה והיצירה האמנותית. הצלילה למעמקי הנפש מתגלה גם בטיפול וגם ביצירה מתוך סוג של קשב ואופני התבוננות שמחייבים תשומת לב ממין שונה. במהלך הקורס נעסוק בסוגיות מהותיות הן לפסיכואנליזה והן לאמנויות. כמו למשל סוגיות הנוגעות בחוויה האסתטית, בצורה ותוכן, במעשה הפרשנות, בקשר שבין השפה המילולית לשפות לא מילוליות, במשמעות הפרפורמנס והפרפורמטיביות בטיפול האנליטי ובאמנויות ובמשמעות הקשב וההקשבה. בקורס נחוה ונבחן דוגמאות מתחומי מדיה שונים: ציור, קולנוע, מוסיקה, וספרות ונראה כיצד יכול השיח הפואטי להרחיב את השיח הפסיכואנליטי ולהיות גשר אל הלא מודע.

ביבליוגרפיה - קריאת חובה

- אורבך נ. (2019). *סטודיו טוב דיו, חומר פעולה ומרחב בטיפול באמנות ובחינוך*. תל אביב: רסלינג.
- ביון, וילפריד, ר. (1967) [2003]. *על היהירות*. בתוך במחשבה שנייה. תל אביב. תולעת ספרים. עמ' 89-94.
- בלאנשו מ. (2011). *הספר העתידי לבוא*. תרגום: מיכל בן נפתלי. בני ברק: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- ישורון ה. (2016). *איך עשית את זה? ראיונות &39;#39;#39; בני ברק: הוצאת הקיבוץ המאוחד.*
- יעקובסון, רומן. (1970). *בלשנות ופואטיקה. הספרות ב' עמ' 269-273*.
- עוז, עמוס. (1979). *כמו גאנגסטר בליל סכינים, אבל קצת בתוך חלום בתוך באור התכלת העזה*. ספריית פועלים. תל-אביב. עמ' 213-215.
- פו, א.א. (1999). *איך כתבתי את העורב*. בתוך א.א. פו. *העיקרון הפואטי, שלוש מסות*. תרגם והעיר ידידיה פלס. הקיבוץ המאוחד, ספריית פועלים. תל אביב.
- צלאן, פ. (1958) [1994]. *מתוך הנאום לרגל קבלת פרס העיר ברמן לספרות*. בתוך *סורג-שפה*. תרגם שמעון זנדבנק. הוצאת הספרייה. תל אביב. עמ' 125-126.
- רילקה ר.מ. (2003). *מכתבים על סזאן*. תרגום: שמעון זנדבנק.
- Beebe, B., Lachmann, F.M. (2003a). The relational turn in psychoanalysis: A dyadic systems view from infant research. *Contemporary Psychoanalysis*, 39,379-409.
- Frie, R. (1999). Psychoanalysis and the linguistic turn. *Contemporary Psychoanalysis*, 35,673-697.
- Ihde, D.(1971). A philosopher listens. *Journal of Aesthetic Education*,5(3), 69-76.
- Keil, C. & Feld, S. (1994). *Music Grooves: Essays and Dialogues*. Chicago: University of Chicago Press.

- Ogden, T.H. (1999a). The music of what happens in poetry and psychoanalysis. *International Journal of Psycho-Analysis* 80, 979-994.
- Tolbert, E. (2001). The enigma of music, the voice of reason: "music," "language," and becoming human. *New Literary History* 32.3, 451-465.
- Tomashevsky, B. ([1925] 1965). Thematics. In *Russian Formalist Criticism Four Essays*. Lee T. Lemon & Marion J. Reis (Trans). University of Nebraska Press. London.
- Victor Shklovsky. ([1917] 1965). Art as Technique. In *Russian Formalist Criticism Four Essays*. Lee T. Lemon & Marion J. Reis (Trans). University of Nebraska Press. London.

ביבליוגרפיה – קריאה מומלצת

- אפלפלד א. (2010). האיש שלא פסק לישון. אור יהודה: כנרת, זמורה ביתן הוצאה לאור.
- ליוטאר, ז'אן פרנסואה. (1998-9). אנמנוזה (היזכרות) של הנראה. סטודיו 28-35: 99.
- מטלון ר. (2018). עד ארניעה. עורכים: מיכל ברנפתי ומיכאל גלזמן. רמת גן: הוצאת אפיק.
- סופוקלס. (1981). אדיפוס המלך. תרגום אהרון שבתאי. הוצאת שוקן. ירושלים.
- פלאולוג ט. (2014). שיחות עם ברנקוויזי. תרגום ועריכה: קני שולר. בני ברק: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- פריד, זיגמונד. (2002 [1917]). אבל ומלנכוליה. תל-אביב. הוצאת רסלינג עמ' 7-28.
- Anzieu, D. (Ed.). (1990). *Psychic Envelopes*. London: Karnac Books..
- Bucci, W. (2001). Pathways of emotional communication. *Psychoanalytic Inquiry*, 21, 40-70.
- Canestri, J. (2000). Notes on linguistic activity and psychoanalysis. In J. Sandler, R. Michels, & P. Fonagy, P. (Eds.), *Changing Ideas In A Changing World: The Revolution in Psychoanalysis. Essays in Honour of Arnold Cooper*, (pp.197-205). London: Karnac Books.
- Dudai, R. (2014). *From Excess to Origin: Traversing Time Zones as an Act of Redemption in The Man who Never Stopped Sleeping by Aharon Appelfeld* in *Yod* 19: 249-256.
- Freud, S. (1900). The interpretation of dreams. In J. Strachey (Ed.). *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud (Vols. 4-5)*. London: Hogarth Press. S. E. (Vols. 4-5).
- Kurosawa, A. (1990). *The Blizzard in Dreams*. (short movie).
- Maiello, S. (1995). The sound-object: a hypothesis about prenatal auditory experience and memory. *Journal of Child Psychotherapy*, 21(1), 23-41.
- Nass, M.L. (1989). From transformed scream, through mourning, to the building of psychic structure. *Annual of Psychoanalysis*, 17, 159-181.
- Rose, G.J. (1980). *The Power of Form: A Psychoanalytic Approach to Aesthetic Form*. Madison, CT: International Universities Press.
- Stern, D.N. (2004). *The Present Moment in Psychotherapy and Everyday Life*. New York: W.W. Norton and Company.

2. לדעת ולא לדעת: המפגש עם המציאות וההכרה בעובדות החיים - גב' שושי סיון

סמסטר א - שעה 16:45

סמינר קריאה בגישה קליינאנית שיעסוק בהתפתחות היכולת להכיר את המציאות ולדעת את עובדות החיים.

במאמר "מטרת הפסיכואנליזה" מתאר מוני קירל את שלושת עובדות החיים: נפרדות, הכרה בזוג ההורי הפורה, והכרה בזמן ובסופיות. נעסוק בצמתי המפגש של האדם עם המציאות ועובדות החיים דרך המעברים ההתפתחותיים בהם המבט מהאחד מתרחב לדיאדה (נפרדות) משם למרחב המשולש (הזוג ההורי הפורה שהילד לא חלק ממנו) עד להכרה בזמן ובסופיות. נבחן את היחסים עם האובייקטים, מבנה הפנטזיות, המנגנונים הנפשיים וצורות החשיבה שמאפיינות את העמדות השונות ומשפיעות על הכרת המציאות.

הסמינר יתנהל כקבוצה חוקרת שתעמיק בטקסטים מרכזיים מקליין, מוני קירל, בריטון, שטיינר, ואחרים. נרחיב את ההבנה דרך ויניטות ואסוציאציות קליניות מעבודתנו.

רשימה ביבליוגרפית:

- בריטון רונלד** "הסיטואציה האדיפלית והעמדה הדפרסיבית", בספר: מאמרים קליניים על קליין וביון, מודן, 2001.
- מאילו סוזאן** "היעדר חוויית הזמן והקצב במצבים אוטיסטיים" בספר: הזמן, מבט מהפסיכואנליזה וממקום אחר, עורכת אמיליה פרוני, הוצאת הקיבוץ המאוחד/מכון ון ליר בירושלים, 2004
- פרויד זיגמונד** "על דברים בני חלוף" 1916
- קליין מלאני** "צרות עין והכרת תודה" (1957) בספר: כתבים נבחרים א', תולעת ספרים, 2002.
- שטיינר ג'ון** "תיאוריה של מסתורים נפשיים" פרק 1, בספר: מסתורים נפשיים, תולעת ספרים, 2017.
- שטיינר ג'ון** היחס למציאות מתוך המסתור הנפשי" פרק 8, בספר: מסתורים נפשיים, תולעת ספרים, 2017
- Klein, M. (1935).** A Contribution to the Psychogenesis of Manic-Depressive States¹. *Int. J. Psycho-Anal.*, 16: 145-174
- Money Kyrle, E.R. (1971).** The Aim of Psychoanalysis. *Int. J. PsychoAnal.*, 52: 103106
- Sodre, I.** "Even now, now, very now..." On envy and the hatred of love. in: *Envy and Gratitude Revisited*, Karnac, 2008
- Weiss, H.** Romantic perversion: the role of envy in the creation of a timeless universe. In: *Envy and Gratitude Revisited*, Karnac, 2008

קריאה מומלצת:

- אוגדן תומאס ה.** "דחף, פנטזיה ומבנה עומק פסיכולוגי בעבודתה של מלאני קליין". בספר: מצע הנפש, תולעת ספרים, 2013.
- סגל חנה** "הסמלה", בספר: התיאוריה הקליינאנית, נקודת מבט בת זמננו, תולעת ספרים, 2008.
- פריאל ביאטריס** (2002). האחר והזמן. שיחות. 16(2).
- קליין מלאני** "אבל ביחס למצבים מאנים-דפרסיביים" (1940) בספר: כתבים נבחרים א', תולעת ספרים, 2002

3. לידה לחיים נפשיים- פרק II – ד"ר איזבל בן אמו

סמסטר א' - 16:45

הקורס יתבסס על טענות עיקריות בדבר התעוררות לחיים נפשיים על פי ספרו של אלבר סיקון ומרק לופיטל שתורגם מצרפתית לעברית ב2016 .

הקורס מהווה המשך עבור מי שלמד את החלק הראשון בשנתיים האחרונות.

הספר מתבסס על שש טענות תיאורטיות אשר חולצו מטקסט של אסטר ביק העוסק בעור הנפשי ומסתמך על מושגים של פרויד ועקרונות מטאפסיכולוגיות קליינאניות שהתפתחו לאחר מכן. ועיקרן הן: האני ויחסי האובייקט מופיעים כבר בשלב קדום ביותר, הארגון הנפשי הוא ארגון דינמי אשר נע בין עמדה אחת לאחרת ובין קוטב נרקיסיסטי לבין קוטב אובייקטלי, ההזדהות ההשלכתית וההזדהות האינטרוייקטיבית הן פונקציות מארגנות של הנפש, ודחף המוות מובן כבא לידי ביטוי בעיקר באמצעות חמדנות, צרות עין, חוסר סובלנות מאסיבית לתסכול ומתקפה הרסנית על מה שעלול להביא לחוויה של נפרדות.

הפעם אנחנו נתמקד בפרקים העוסקים ב:

-פיצול ואידאליזציה. הדואליות של דחף החיים-דחף המוות.

-ראשיתה והתפתחותה של פעילות החשיבה

-ההזדהות ההשלכתית: הגדרה, תיאור, מניעים, השלכות, פנומנולוגיה

-המתקפות כנגד האובייקט

-יצירת "עור שני".

במהלך השיעור אציע על פי התפתחות הקבוצה מספר מאמרי רקע של פרויד, קליין, ביון, מלצר וסגל שיאפרו להעמיק בחומר הנלמד.

רשימה ביבליוגרפית:

אלבר, סיקון. ומרק, לופיטל. (2016) לידה לחיים נפשיים. הוצאת תולעת ספרים

בו נתמקד בפרקים: 9, 10, 11, 12, 15.

פרקים אילו מבוססים על המאמרים הקלאסיים הבאים:

- Freud S. (1920) Beyond the pleasure principle
- Klein M. (1946) Notes on some schizoid mechanisms
- Klein (1952) envy and gratitude
- Isaacs S. (1952) The nature and function of Phantasy
- Segal H. (1957) Notes on symbol formation
- Winnicott D. (1971) Playing and reality
- Winnicott D.(1951) (1960) Ego distortion in terms of true and false self in the Maturational processes and the facilitating environment
- Winnicott D.(1953) Transitional objects and transitional phenomena- a study of the first not-me possession
- Bion W.R. (1961) A theory of thinking

- Meltzer D. (1966) the relation of anal masturbation to projective identification
- Meltzer D. (1967) The psychoanalytic process
- Rosenfeld H. (1987) On projective identification
- Primitive agony and symbolization
- Rene Roussillon (2011) The double limit

4. קורס מעורבות בחברה – גב' חני בירן ומר צביקה שוורצמן

סמסטר א' 20:15

הקורס ניתן במסגרת חזון המכון למעורבות פסיכואנליטית בחברה ונבנה ע"י חברי הועדה למעורבות בחברה. הקורס ייערך במתכונת של סדנה התנסותית חוויתית בה נחקור את מרכיבי הזהות החברתית (תרבות אנוש, תרבות הסביבה החברתית, המשפחה) על ידי סיפורים אישיים בדגש על המימדים החברתיים בהתפתחות של המטפלים להיות לפסיכואנליטיקאים. נתבונן כיצד ממדים אלה באים לידי ביטוי בהבנה של האנליטיקאים לעתיד את עצמם ואת המטופלים שלהם וכיצד המרחב האנליטי חי את הסוגיות של מוצא, הגירה, מגדר, מצב סוציאקונומי וכו'.

5. "יחסי מיכל-מוכל" - ד"ר גילית הורויץ

סמסטר א' 20:15

[...] אף לא אחת מהתיאוריות המוכרות לי 'מכילה' את ה'עובדות' שאותן אני מבקש להאיר זהו מאפיין של המרחב המנטלי: הוא אינו יכול להיות מוכל בתוך מסגרת-העבודה של התיאוריה הפסיכואנליטית. האם זהו סימן לתיאוריה פגומה, או שזהו סימן שפסיכואנליטיקאים אינם מבינים שפסיכו-אנליזה אינה יכולה להיות מוכלת בצורה קבועה בתוך ההגדרות בהם הם משתמשים?

Bion, 1970, Attention and Interpretation, Chapter 7: Container and Contained, p. 73

הקונפיגורציה המפורסמת "יחסי מיכל מוכל" נוטלת מקום מרכזי במשנתו של ביון, והיא אף משנה את מובנה ומשמעותיה עם התפתחותה של חשיבתו. בציטטה לעיל, שנלקחה מהפרק המוצע לקריאה בקורס זה, ביון מציג את הקונפיגורציה בהקשר ליחסים האנליטיים וטוען, כי בתוך שעה אנליטית מתרחשת חריגה של המוכל מהמיכל, וחריגה זו היא אשר דורשת התייחסות.

בקורס נערוך קריאה מוערת ומשתקעת בפרק זה. נתייחס לרבדים השונים המופיעים בפרק כביטוי של יחסי מיכל-מוכל, ונעקוב אחר נקודות המבט שמציע ביון כאן.

רשימה ביבליוגרפית:

ביון, ו. (2018). קשב ופרשנות. פרק 7 עמודים 103 – 114. הוצאת תולעת ספרים, תל אביב.

במקור:

Bion, W., (1970), Attention and Interpretation, chapter 7, pp 72-82

6. דונלד וויניקוט וההיסטוריה של ההווה – גב' אנג'לה ג'ויס וגב' רחל קלע

Donald Winnicott and the History of the Present

מוכר כקורס בחירה גם למסלול ילדים

סמסטר א' 20:15

הסמינר יכלול 5 מפגשים אינטרנטיים עם אנג'לה ג'ויס בהם נעסוק בחומר קליני מאנליזות במבוגרים ובילדים שיביאו חברי המכון.

תאריכי המפגשים עם אנג'לה ג'ויס: 3/11 10/11 17/11 1/12 8/12.

בהמשך הסמסטר יתקיימו 6 שיעורים בהם נקרא ונדון במספר מאמרים שכתבה.

אנג'לה ג'ויס היא פסיכואנליטיקאית בכירה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, יו"ר נוכחי של החברה הוויניקוטיאנית, היא מרצה בכירה בלונדון יוניברסיטי קולג'.

התמחתה במרכז אנה פרויד, חלוצה בתחום הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית הוויניקוטיאנית בהורה-ילד.

כתבה מאמרים רבים בנושא זה וכן כותבת כיום על העברה בין-דורית של טראומה.

ספרה דונלד וויניקוט - ההיסטוריה של ההווה - הבנת האיש ועבודתו יצא ב-2017.

המפגש עמה יאפשר לנו לפגוש את ההתפתחויות בנות זמננו שחלו בעמדה הוויניקוטיאנית.

בסמינרים הקליניים היא תיתן הדרכה לשעות אנליזה שיובאו בפני המשתתפים. כך נוכל להכיר מקרוב את

אופן חשיבתה הקלינית ועבודתה. המאמרים אותם נקרא בהמשך יאפשרו לפגוש את החשיבה התיאורטית

שלה ושל וויניקוטיאנים בני זמננו נוספים.

רשימה ביבליוגרפית:

Joyce A. 2016 Infantile Sexuality: Its Place in the Conceptual Development of Anna Freud and D.W. Winnicott. Int. J. Psycho-anal 97(3) 915-931.

Joyce A. 2011 Interpretation and Play Some Aspects of the Process of Child Analysis Psycho-anal of the Child 65 152-168

כמו כן נקרא מספר פרקים שייבחרו בהמשך מהספר בעריכתה שיצא ב-2017:

Donald Winnicott and the History of the Present Understanding the man and his work.

Routledge

הקורס יועבר בשילוב של התנסות חווייתית אישית עם עיבוד מושכל של החומרים שיעלו.

שיעורי בחירה

סמסטר ב'

7. סמינר אנדרה גרין – גב' אליס בוראס

סמסטר ב' - 16:45.

אנו נלמד את המאמר הראשון של אנדרה גרין על נרקסיזם משנת 1967. זו היא התרומה הראשונית של גרין לגבי מושג הנרקסיזם - תרומה מהפכנית שהביאה לפרידתו מלקאן. בנוסף נלמד את המאמר "האנליטיקאי, הסימבוליקה והיעדרות של האנליטיקאי" – זהו מאמר העוסק בתאוריה ובטכניקה של הטיפול בפתולוגיות גבוליות. במידה והזמן יאפשר זאת, נקרא שני מאמרים נוספים, העוסקים בעבודה של ה"שליילי", בקשיים ובכישלונות בעבודה האנליטית.

Green, A., Primary Narcissism: Structure or State? In: Green, A., **Life Narcissism Death Narcissism** London: Free Association Books 2001, pp. 48-90.

Green, A., The Analyst, Symbolization and Absence in the analytic setting, ., In: Green, A., **On Private Madness**. Karnac London 1997 , pp. 30-59.

Green, A ., The Death Drive, Negative Narcissism and the Disobjectalising Function. In: Green, A. **The Work of the Negative** .London: Free Association Books, 1999, pp. 81-88.

Green, A., Masochism (s) and Narcissism in Analytical Failures and the Negative Therapeutic Reaction. In: Green, A., **The Work of the Negative**. London: Free Association Books, 1999. pp. 89-115.

8. קורס בינתחומי: מרחבי היצירה בשעה הטיפולית – גב' איריס לרמן וד"ר מירי רוזובסקי

סמסטר ב' 16:45

"...לכל מקום שאליו האנליטיקאי מגיע הוא מגלה שהיה שם סופר לפניו" (פרויד 1901)

בסמינר זה, ננסה ללמוד מסופרים ומתיאורטיקנים פסיכואנליטיים, שלמדו מסופרים, על האמצעים שמאפשרים את התפתחותה, העמקתה ופרישתה של העלילה הטיפולית.

נעסוק בתאוריה של הטכניקה הטיפולית, מתוך פרספקטיבה הרואה במפגש האנליטי תהליך של יצירה הדדית של טקסט, המשותף למטפל ולמטופל. נתייחס לטקסט הנכתב כטקסט פואטי המתקיים במרחב של "השלישי האנליטי", וככזה מתקיים (גם) כאובייקט בפני עצמו.

במהלך הסמינר נקרא, הן מתוך טקסטים תיאורטיים ואישיים של סופרים, המגדירים את מרחבי ותהליכי היצירה של עצמם כגון: מרגריט דיראס, מרגרט אטווד ודוד גרוסמן, והן תיאורטיקנים מתחומי הפסיכואנליזה, אשר דנים בתהליך האנליטי כמרחב יצירתי, כגון: ויניקוט, אוגדן, פרו, בולס, פריאל ואייגן.

יחד עם הקריאה, נתבונן בורבטים של המשתתפים כטקסט בתהליך היווצרות. דרך אלו וגם אלו נחפש את המרחב הנפשי היצירתי, ואת הקול הייחודי היוצר של כל מטפל.

נשתמש בכלים ספרותיים ופסיכואנליטיים בכדי לבחון את ההתחוללות של המעשה הטיפולי בטקסט הנכתב. כך לדוגמא: נעקוב אחר הטרנספורמציות הרגשיות המתרחשות בשעה הטיפולית דרך התבוננות בעלילה הנפרשת. נקדיש התבוננות מיוחדת לשפת הטיפול ולשימוש במטפורות. נבחין בין התערבויות רוויות ולא רוויות ובהשפעתן האבוקטיבית. נתפש את האופנים בהם נוצרת האווירה, ואת הפנטזיה הלא מודעת המשותפת למטפל ומטופל. נתבונן בדמויות שהמטפל והמטופל מגלמים בכל רגע נתון, ובתנועה שלהם בין מספר למשתתף.

רשימה ביבליוגרפית ממנה יבחרו קטעי קריאה

- אוגדן, ת' (2013).** על כתיבה פסיכואנליטית. על אי-היכולת לחלום. א' גבאי (מתרגמת). תל אביב: עם עובד.
- אייגן, מ' (2010).** תחושת מוות נפשי. ב' מילנר (מתרגם). תל אביב: תולעת ספרים. (עמ' 236-248, 320-336)
- בולאס, כ' (2011).** גנרה נפשית. המקראה של כריסטופר בולאס. ד. רוזנבליט (מתרגמת). תל אביב: תולעת ספרים. (122-150)
- בריטון, ר' (2015).** החדר האחר והמרחב הפואטי. אמונה ודמיון. י' איתן-פרסיקו (מתרגמת). תל אביב: עם עובד. (עמ' 155-164)
- גרוסמן, ד' (2008).** על הכתיבה ועל הכתיבה כאן (הרצאה). ירושלים: בית שמואל.
- מולינו, א' (2011).** ראיון עם בולאס. באסוציאציה חופשית: מפגשים באנליזה. ע' פכלר (מתרגם). ירושלים: כרמל.
- רמון-קינן, ש' (1984).** הפואטיקה של הסיפורת בימינו. ח' הרציג (מתרגמת). תל אביב: ספרית הפועלים.
- שטיין, ר' (1988).** הדו-שיח הפסיכואנליטי כטקסט נכתב ונקרא. שיחות, כתב עת ישראלי לפסיכותרפיה, ב 3 (1088), 239-233.

Ferro, A (2006). Psychoanalysis as Therapy and Storytelling. London: Routledge

Ferro, A. (2002). Narrative Derivatives of Alpha Elements. Int. Forum Psychoanal., 11(3): 184-187

Lundquist, R. (2005). The Essence of, and Feeling Thought: Reflections on the Poetic, and the Analytic Process. Am. J. Psychoanal., 65(3): 285-291

Modell, A.H. (2009). Metaphor—The Bridge Between Feelings And Knowledge. Psychoanal. Inq., 29(1): 6-11

Ogden, T.H. (1999). 'The Music of What Happens' in Poetry and Psychoanalysis. Int. J. Psycho-Anal., 80(5): 979-994

Ogden, T.H. (1997). Some Thoughts on the Use of Language in Psychoanalysis. Psychoanal. Dial., 7(1): 1-21

Priel, B. (2003). Psychoanalytic interpretations: Word-music and translation. Int. J. Psycho-Anal., 84(1): 131-142

מקורות ספרותיים יינתנו במהלך הקורס.

9. ביון מס. 16 – גב' חני בירן

סמסטר ב' - 20:15

זו השנה השש עשרה בה אנו קוראים יחד טקסטים של ביון ועוד לא הקפנו את העושר האינסופי של התורה שלו. השנה נתחיל לקרוא בספר TRANSFORMATIONS הספר יצא לאור ב 1965. המושגים שנתעכב עליהם יעסקו ב: אירועים שהתרחשו בפר-קטסטרופה ופוסט קטסטרופה. הטרנספורמציות מביטא לאלפא, משמעות המושג O ועוד. הקורס מתאים לוותיקים ולמצטרפים חדשים.

ביבליוגרפיה:

BION W.R., TRANSFORMATIONS, PP 1-36/

10. מבוא לפסיכואנליזה לאקאניאנית - ד"ר שלומית ידלין-גדות

סמסטר ב' - 20:15

הקורס מציע מבוא למשנתו המורכבת של ז'אק לאקאן תוך התייחסות לשני הקשריה החשובים: הדיאלוג שלה עם החשיבה הפרוידיאנית וההתפתחות שלה על קו התפר בין החשיבה המודרנית והפוסט-מודרנית באירופה של שנות ה-50. נתרכז בקורס בקריאת "שלב המראה" וקטעים מתוך סמינר 5 ו-7 של לאקאן.

במהלך הקורס נתוודע למונחי יסוד של הפסיכואנליזה הלאקאניאנית, כמו גם לרעיונות תאורטיים וטיפוליים הייחודיים לה. נציג את שלושת המשלבים שהגדיר לאקאן: הסימבולי, הדמיוני והממשי; נלמד את ההבדלים ואת קשרי הגומלין ההכרחיים ביניהם. נדון בהקשר ההתפתחותי-לוגי של המשלבים ובהקשר זה נציג את "שלב המראה" ומושגים מרכזיים בניסוחו: הטעות בזיהוי, האגו, הגוף המבותר, הידע הפרנואידי וה- aggressivity. נציג את שלבי התסביך האדיפאלי כפי שתיאר אותם לאקאן, ובמסגרתם נתוודע ל"שם-האב" ולמטאפורה האבהית. נחקור את התפקיד המהותי שמעניק לאקאן לשפה בהתפתחות הסובייקטיביות, ונדון במושגי הצורך, התביעה והאהבה. נציג את האופן שהחוק קוצב את ההתענגות, מבחין אותה מהאיווי וקובע את יחסי הגומלין ביניהם.

נציג כמה מהאפוריזמים של לאקאן: "הסימן הורג את הדבר", "התשוקה היא לתשוקה של האחר" "הלא-מודע הוא השיח של האחר" ועוד. נתוודע למושגי האחר האספקלרי והאחר הגדול (על שלל מובניו), ונלמד כיצד המבנים הקליניים הלאקאניאנים מוגדרים ביחס לשם-האב. נציג את מושג הפנטסיה הבסיסית, נבחן את האובייקט פטיט a כמחולל התשוקה, ובהקשר זה נדון באופנים השונים שהתייחסו פרויד ולאקאן למושג הדחף.

ביבליוגרפיה:

אוונס, ד. (2005). דמיוני, ממשי, סמלי. מתוך: אוונס, ד. (2005). מילון מבואי לפסיכואנליזה לאקאניאנית. תל-אביב: רסלינג (ע' 87-85, 159-157, 188-187).

אוונס, ד. (2005). צורך, תביעה, איווי. מתוך: אוונס, ד. (2005). מילון מבואי לפסיכואנליזה לאקאניאנית. תל-אביב: רסלינג (ע' 44-40, 221, 239-238).

ידלין-גדות ש. (2016). גוף ואחרות בסובייקט המיני. מארג: כתב עת ישראלי לפסיכואנליזה. כרך ז' ע' 63-99.

ישראל, י. (2014). המבנים הקליניים כעמדות סובייקט. מתוך: ישראל, י. (2014). *מלאכת הטיפול הלאקאניאני*. תל-אביב: רסלינג, (ע' 113-126).

לאקאן, ז'. (1949\2015). שלב המראה כמעצב הפונקציה של האני. מתוך: ז'. לאקאן (2015). *כתבים*. תל-אביב: רסלינג, (ע' 87 – 94).

מלקום ב. (2005). המצאת האני. מתוך מלקום ב. (2005). *לאקאן*. כנרת, זמורה ביתן, דביר, (ע' 25 – 51).
מלקום ב. (2005). סמלי, דמיוני, ממשי... ואמיתי. מתוך מלקום ב. (2005). *לאקאן*. כנרת, זמורה ביתן, דביר, (ע' 96-128).

Bernstein, J.W. (2006). Love, Desire, Jouissance: Two out of Three Ain't Bad. *Psychoanalytic Dialogues*. 16(6): 711-724.

Dor, J. (1997). *The Clinical Lacan*. Northway, New-Jersey, London: Jason Aronson (pp.17-27,40-44).

Lacan, J. (1957–1958). *The Formations of the Unconscious [Seminar V]*. C. Gallagher (tr.) from unedited French typescripts. Retrieved on 4.12.2018 from: http://www.valas.fr/IMG/pdf/THE-SEMINAR-OF-JACQUES-LACAN-V_ formations_de_l_in.pdf . (excerpts).

Lacan, J. (1959-1960\1992). "Das Ding" in Lacan, J. (1959-1960\1992). *The Ethics of Psychoanalysis: 1959-1960: The seminar of Jacques Lacan: Book VII*, J. Alain-Miller (tr.), Tavistock/Routledge (pp.57-77)

11. קורס בינתחומי: בין שלילה ואחרות - דיאלוג בין הפסיכואנליזה לפילוסופיה גב' עפרה שדות וד"ר רקפת אפרת-לבקוביץ

סמסטר ב' 20:15

מטרת הקורס היא לבחון מושגים ורעיונות פסיכואנליטיים דרך התבוננות במקורותיהם הפילוסופיים, על מנת להעמיק ולהעשיר את הבנתם ולאפשר שימוש יצירתי בהם. במרכז הקורס יעמדו המושגים **אחדות** ו**נפרדות**, **שלילה ואחרות**.

במסגרת הקורס נתוודע למובנים שונים של שלילה ואחרות כפי שהם נבדלים זה מזה באופן **תוכני**, **צורני** ו**מבני**. נפתח בבחינת מקומה המשמעותי של השלילה בהתפתחות חיי הנפש דרך התוודעות למשנתו של הפילוסוף ג. פ. ו. הגל וקריאה בפרויד וגרין. לאחר מכן נתבונן במושג האחרות של עמנואל לוינס ונבחן כיצד ניתן לעשות בו שימוש פורה בהקשרים פסיכואנליטיים דרך קריאה באוגדן, פולנד ואחרים. כחלק מבחינת מושג האחרות הלווינסי נפנה לתפיסתה המרתקת של לוס איריגרי אודות האחר הנשי.

ככלל, נטען שהבנת חיי הנפש זקוקה למושג האחרות במידה דומה להזדקקותה למושג השלילה. אך שלמול אימוץ מושג השלילה ההגליאני על ידי הפסיכואנליזה והשימוש העמוק שהיא עושה בו, מושג האחרות הלווינסי הוא קשה יותר לעיכול על ידה, אם כי יש בו תרומה חשובה עבורה.

1. אפרת לבקוביץ', ר. (2011). על ספרו של פיני איפרגן 'הטרגדיה בחיים האתיים: הפילוסופיה של הגל ורוח המודרניות'. עיון: רבעון פילוסופי, כרך ס, תשרי תשע"ב (אוקטובר). 383-393.
2. פרויד, ז'. (1925). השליה. מתוך מעבר לעקרון העונג, דביר, תל אביב. 4-171.
3. Green, A. (1999). *The Work of the Negative*, Free Association Books, London and New York, An Introduction to the Negative in Psychoanalysis.
4. Green, A. (1997). The intuition of the negative in *Playing and Reality*. (Paper was presented on 6 April 1997 before the International Congress: 'The Psyche-Soma, from Paediatrics to Psycho-Analysis', Milan, celebrating the XXVth anniversary of the publication of *Playing and Reality*.)
5. Green, A. (2002). A dual conception of narcissism: positive and negative organizations", *Psychoanalytic Quarterly* 71. 631-649.
6. מלוויל, ה. בארטלבי, מאנגלית: דפנה לוי, המעורר - כתב עת לספרות ואמנות, גליון 2. http://readingmachine.co.il/home/books/book_meorer_2/chapter01_2561755
7. נאמן, י. (2018). *היה היתה*. אחוזת בית, תל אביב.
8. בן נפתלי, מ. (2015). *המורה*. הוצאת כתר, תל אביב.
9. אפשטיין, ד. (2005). *קרוב ורחוק: על משנתו של עמנואל לוינס*, משרד הביטחון- הוצאה לאור, תל אביב. פרק 7.
10. לוינס, ע. (2010). *כוליות ואינסוף: מסה על החיצוניות*. הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים. פרק א': 'מטאפיזיקה וטרנסצנדנטיות'. 15-33.
11. דה בובואר, ס. (2001). *המין השני*. הוצאת בבל, תל אביב. הקדמה, עמ' 27-9.
12. איריגרי, ל. (2003). *כשפתותינו מדברות זו לזו, מין זה שאיננו אחד*, רסלינג, תל אביב. 65-79.
13. Poland, W. S. (2000). The analyst's witnessing and otherness, *Journal of the American Psychoanalytic Association*, Vol. 48, Issue 1., pp. 17-34.
14. אוגדן, ת. ה. (2013). *לגלות מחדש את הפסיכואנליזה*. תולעת ספרים, תל אביב. הקדמה מאת בעז שלגי ופרק 1.

שיעורי בחירה המוכרים להכשרה – תאריכים שונים

12. האסתטי והאתי בחשיבתו של מלצר – גב' מלכה הירש-נפחן

ארבעה מפגשים: שישי 23.10, שבת 2.1, שישי 12.2, שבת 20.4 בין 9-14.15.

“...Emotional experience is essentially aesthetic and the processes of the paranoid-schizoid position are instituted, from splitting-and-idealization onwards, by the urge to defend against the pains of the aesthetic experience of the beauty of the world, a world at first bounded by the mother's mind and body (Meltzer, 1983, 26)”.

“Within the depressive position is “perhaps a limitless range for ethical evolution (Meltzer, 1992, 138)”

מלצר דן בהתפתחות מודל הנפש מפרויד-אברהם-קליין-לביון. מאמרה של קליין מ 1946 'הערות על מספר מנגנונים סכיזואידיים', שהציג את הרעיונות של תהליכי הזדהות השלכתית ופיצול וביטל את ההנחה של אחידות הנפש, שפרויד כבר התחיל לעשות במאמרו 'פיצול האגו בשירות ההגנה', פתח הכפלה של 'העולמות' של חיים מנטליים. הקונקרטיים של החיים הנפשיים שעיגנה קליין בחשיבתה עם מושג הפנטזיה הלא מודעת פרשה בפנינו את החיים הינקותיים המתחילים בגוף האם והסקרנות במתרחש במרחבים המדומיינים שבה ובמה שהם מחילים. כשהחלה אחר כך להיות מורגשת בחדרי הטיפוליים הטרנספורמציה של ביון, שהפרידה בין חיים מנטליים סימבולים ולא-סימבולים (פונקציית אלפא ומרכיבי ביתא), ושמה את הדגש על הנפש ככלי חשיבה אודות חוויות רגשיות, עלו רבדים חדשים למרכז החשיבה האנליטית. החשיבה היצירתית עברה אל תהליך החלום הלא מודע, והמודעות הפכה ל'איבר התפיסה של התכונות הנפשיות'. מלצר מתאר כיצד השתנתה השקפתנו על כיצד חיינו נחיים ומשמעויות נבנות. במפגשינו נדון כיצד מהפכים אלה תורמים להבנת האתי והאסתטי בחיים הנפשיים. נעמוד בעיקר על תרומתו של מלצר בשילובם של תהפוכות אלה ונדון כיצד הוא מזהה את האתי והאסתטי בחיי הנפש הינקותיים והקשר שלהם עם הדגדגיה האלימות והאימה וחילול החיים הפנימיים והחברתיים כמחוללים ויוצרים.

גוף האם – החלל המחולל: אהבה ואשמה-אלימות וחדירה: האב - הסימבול והגבול: האתי והקונפליקט האסתטי

רשימה ביבליוגרפית:

Klein M (1946) Notes on some schizoid mechanisms In: *The Writings of Melanie Klein Vol. 3, Envy and Gratitude and Other Works*. London: The Hogarth Press, 1975

Meltzer, D 1963 A Contribution to the Metapsychology of cyclothymic states, *Int. J. of Psychoanalysis*, 44, 83-96

Meltzer D (1973) *Sexual States of Mind* Perthshire: Clunie Press

Meltzer D & Harris Williams M (1988) *The Apprehension of Beauty*. Perthshire: Clunie Press

Meltzer D (1992) *The Claustrium: an investigation of claustrophobic phenomena*. Perthshire: Clunie Press

Money-Kyrle RE (1952) Psycho-Analysis and Ethics, *Int. J. Psycho-Anal.*, 33: 225-234

Money-Kyrle R E (1968) Cognitive Development *Int. J. of Psycho-Anal*, 49: 691-698, also with later Post script in: *Do I dare Disturb the Universe?* Ed: Grotstein J, 1981

Money-Kyrle R E (1971) The aim of psychoanalysis *Int. J. of Psycho-Anal.*, 52: 103-107

Sanders K (2001) *Post-Kleinian Psychoanalysis: The Biella Seminars* London: Karnac Books

Also see Introduction to Meltzer <http://www.harris-meltzer-trust.org.uk/index.html>

13. להיות פסיכואנליטיקאים של ילדים – מפגשים מעוררי השראה עם פסיכואנליטיקאים לילדים. מרכזות: גב' חני גרינברג וגב' מיכל הסל-קומורניק

מוכר כקורס בחירה גם למסלול ילדים

חמישה מפגשים: 23.2.21, 16.2.21, 9.2.21, 2.2.21, 13.10.20

המפגש הראשון יערך לפני תחילת השנה. שאר המפגשים יהיו בחופשה שבין הסמסטרים. המפגשים יערכו בין השעות 16:45 ל- 20:15 למעט ב 2.2 שהוא יהיה בין 19:00 ל 22:00.

בקורס נפגש עם פסיכואנליטיקאים של ילדים מעוררי השראה, שסוללים דרך כל אחד באופן ייחודי, בפסיכואנליזה של הילד והוריו. בכל מפגש נכיר את המחשבות, הדגשים והאני מאמין של כל אחד מהפסיכואנליטיקאים שיתארחו בשיעור.

כל מפגש יכלול שני חלקים - חלק תיאורטי, ומפגש הדרכת.

במפגשים אלה נתעמק בסוגיות שמייחדות את העבודה הפסיכואנליטית עם ילדים:

התפתחות המחשבה והאמונה לגבי הגורם המרפא והפתולוגיה, החשיבה התיאורטית שעומדת בבסיס הטכניקה, פרשנות, העברה והעברה-נגדית, טכניקת המשחק, העבודה עם ההורים.

הקורס יערך במתכונת של חמישה מפגשים.

המשתתפים בקורס יתבקשו להביא מקרים להדרכה. בחלק מהמפגשים תידרש קריאה מקדימה של חומר מקצועי.

ניפגש עם:

1. רענן קולקה: טיפול פסיכואנליטי בילדים – אתגר נרקסיסטי של התמרה.

הטיפול הפסיכואנליטי בילדים הוא בעל מקום ייחודי בהיסטוריה של התנועה הפסיכואנליטית. מצד אחד, זהו תחום אשר תמיד הצמיח את הגדולות שבתרומות המטה-תיאורטיות בפסיכואנליזה, ובגלריה של הדמויות המיתולוגיות בתנועה הפסיכואנליטית שמור לפסיכואנליטיקאים של ילדים ונוער מקום ייחודי עד מאד.

מצד שני, ובהקבלה חידתית, נחשב התחום של הטיפול הפסיכואנליטי בילדים כטיפול שאיננו עומד באמות המידה המחמירות של ניהול פסיכואנליזה תקנית, והכשרה פסיכואנליטית בילדים נאבקה על ההכרה בה ועל מעמדה בהצלחה מועטת ביותר, עד כדי כך שגם בתו של האב הרוחני, אנה פרויד, לא הצליחה במאמציה הבלתי נלאים להגיע להכרת התנועה הפסיכואנליטית במעמדה של הפסיכואנליזה של הילד כחברה שוות זכויות בפרויקט הפסיכואנליטי.

בהרצאה הנוכחית תוצג תזה היסטוריוסופית על הזיקה החבויה שבין הפסיכואנליזה של הילד לבין פסיכולוגיית העצמי, ומתוכה יוצג הפתרון לחידת ההתנגדות לפסיכואנליזה של הילד.

לקריאה:

קולקה, ר. (2002) נפש או רוח בפסיכואנליזה: התהוות העצמי דרך משחק. בתוך פרוני, א. (עורכת) המשחק: מבט מהפסיכואנליזה וממקום אחר, הוצאת ידיעות אחרונות.

רענן קולקה הוא פסיכולוג קליני מדריך, פסיכואנליטיקאי מנחה, החברה הפסיכואנליטית בישראל והמכון הישראלי לפסיכואנליזה. חבר איגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר הסובייקטיביות, כהן כיו"ר האיגוד. מורה ומדריך בתוכניות הלימוד של האיגוד: 'תוכנית הכשרה תלת שנתית ללימודי פסיכולוגיית העצמי', 'פסיכולוגיית העצמי והמעשה הטיפולי' (במסגרת מסלול ההמשך של התוכנית לפסיכותרפיה, הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב), ראש תוכנית 'רוח אדם' – תוכנית הכשרה פסיכואנליטית – בודהיסטית.

2. ד"ר יחזקאל (חזי) כהן יעסוק בשיעור בנושא הסטינג הטיפולי בפסיכואנליזה של ילדים, בהתייחסות לתוקפנות ובהבנתה.

לקריאה:

כהן, י. (2003) הטיפול הנפשי – אמנות או אומנות, שיחות כרך י"ז, חוברת 3.

וויניקוט, ד.וו. (1964) שורשי התוקפנות, בתוך וויניקוט ד.וו. (2014) חסד ועבריינות, הוצאת תולעת ספרים (עמ' 181-187).

ד"ר יחזקאל (חזי) כהן, פסיכולוג קליני-מדריך, פסיכואנליטיקאי מנחה, החברה הפסיכואנליטית בישראל והמכון הישראלי לפסיכואנליזה. משך 40 שנה שימש כמנהלו של מוסד הילדים "בני ברית" – מוסד פנימייתי לילדים עם הפרעות נפשיות קשות בירושלים (שמו הנוכחי – "הרי ירושלים"). במשך שנים רבות מטפל, מלמד ומדריך במכון הפסיכואנליטי ובאוניברסיטה העברית בירושלים. בשנים האחרונות מנהל (יחד עם ד"ר אופיר לוי) את הקורס לפסיכותרפיה דינמית בבית הספר לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת תל אביב.

3. גב' נעמי הולר ופרופ' יולנדה גמפל: נעמי הולר תעסוק בערך של ההתנסות, ותביא מעבודתה הקלינית עם ילדים בשתי תקופות שונות של חייה המקצועיים. פרופ' גמפל תדריך, ותדון בנושא "ללמוד מהניסיון".

גב' נעמי הולר, פסיכולוגית קלינית מדריכה, פסיכואנליטיקאית. ממייסדי מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו, מורה ומדריכה במכון תל אביב, ובתוכניות ללימודי המשך, התוכנית לפסיכותרפיה - אוניברסיטת תל אביב.

פרופ' יולנדה גמפל, פסיכולוגית קלינית מדריכה, פסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הפסיכואנליטית לישראל, לשעבר יו"ר המכון. מורה ומדריכה במחלקה לפסיכולוגיה, בפקולטה למדעי החברה ובתוכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב. לימדה באוניברסיטאות בפריס ובליון, סגנית נשיא הפדרציה הפסיכואנליטית האירופאית ונציגת אירופה ב-IPA. זוכת פרס היימן הבינלאומי (2001) על עבודתה עם ילדים ובוגרים החשופים למצבי טראומה, ופרס סיגורני (2006). עבודותיה ומאמריה העוסקים בהשפעתה של אלימות וטראומה חברתית ופוליטית על ילדים ומתבגרים, על מטפלים ועל התהליך האנליטי -פורסמו בשפות רבות. כותבת הספר "ההורים החיים דרכי – ילדי המלחמות".

4. ד"ר איזבל בן אמו וד"ר ביאנקה לה-שבליה (השיעור יתקיים באמצעות הזום):
ד"ר איזבל בן אמו תשוחח עם ד"ר לה-שבליה על טיפול בילדים ובני נוער.

ע"פ ד"ר לה שבליה, בעבודה הפסיכואנליטית אנחנו פוגשים טראומות, בעיקר משלבי החיים הראשונים. מטפלים בילדים ובני נוער צריכים לאפשר למטופליהם את המפגש עם חומרים ראשוניים אלה, אשר חלקם מתעוררים סביב פרובלמטיקה אדיפית. בספרה "נשימת הקיום" ד"ר לה-שבליה עוסקת בנושאים אלה. עבודתה עם חרדות, חומרי נפש שטרם עברו מטבוליזציה, מאפשרת למטופליה הילדים ובני הנוער להשתמש ביכולותיהם, ולהגיע לחיי הבגרות באופן בשל ומספק יותר. עבודתה הושפעה מהתאוריות הפוסט קליינאניות של ביון, ביק, מלצר, רזניק וטסטין, וכן מהפסיכואנליטיקאים הצרפתיים אנוזיה,

גרין, מל ודה- מ'אוזן. ביאנקה לה-שבלייה תביא דוגמאות קליניות מתהליכי העברה נגדית המהווים עבורה כלי משמעותי.

ד"ר ביאנקה לה-שבלייה, ילידת איסטנבול, למדה בפריס אחרי מלחמת העולם השנייה. פסיכיאטרית, פסיכואנליטיקאית מנחה למבוגרים ולילדים בחברה הפסיכואנליטית של פריס. שימשה בתפקידים בכירים באוניברסיטאות של פריס וקאן, אנליטיקאית קבוצתית. זוכת פרס פרנסיס טסטין בשנת 2003. עובדת עם ילדים על הספקטרום האוטיסטי. כתבה עבודות בנושאי פסיכוסומטיות, אוטיזם, חלומות, ועבודה עם ניצולי שואה. הוציאה לאור 4 ספרים (בתרגום חופשי מצרפתית): "הגוף והמשמעות" (1968), "הסיפורים והפסיכואנליזה" (2001 – בדפוס), "טיפול פסיכואנליטי – אם ילד" (2004), "נשימת הקיום" (2016, בדפוס).

ד"ר איזבל בן אמו, פסיכיאטרית ילדים ונוער, פסיכואנליטיקאית מנחה במכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו. מלמדת במכון ת"א ובאוניברסיטה במסלול למצבים מנטאליים ראשוניים. עורכת מדעית של תרגום לעברית של הספר: "לידה לחיים נפשיים" מאת סיקון ולופיטל.

לקריאה:

LeChevalieur – Haim, B. (2001) From freezing to thawing - Working towards the depressive position in long-term therapy With autistic patients. In Being Alive - Building on the work of Anne Alvarez Edited by J. Edwards, Brunner Routledge, New York, 2001, chapter 7, p.89-101.

5. **גב' דורה פלדפוגל וד"ר לילי בר און:** עבודה עם הורים בפסיכואנליזה של ילדים

להיות פסיכואנליטיקאי של ילדים מאפשר לחשוב על הלא מודע של הילד והוריו במרחב האנליטי. באנליזה של הילד הלא מודע מופיע בסימפטום של הילד ובמילה הלא מדוברת של ההורה - מילה עתיקת יומין שבתוכה כלואות סצנות טראומטיות, רישומים לא מחוברים ומשאלות לא מודעות. כבר ב- 1932 סבר פרויד על האנליזה של הילדים ש"יש להוסיף השפעה אנליטית כלשהי על ההורים". הוא טען שצריך איזושהי "התערבות מדויקת". במפגש נשוחח על אנליזה של ילדים ועבודה עם ההורים מתוך התבוננות זו.

גב' דורה פלדפוגל, פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית מנחה של ילדים ומבוגרים בחברה הפסיכואנליטית בישראל. מלמדת ומדריכה במסלול הקליניאני בתכנית לפסיכותרפיה, ביה"ס לרפואה אוני" תל אביב, ובהלפבא. עובדת בקליניקה פרטית.

ד"ר לילי בר און, פסיכולוגית קלינית, פסיכואנליטיקאית מנחה של ילדים ומבוגרים בחברה הפסיכואנליטית בישראל. מלמדת ומדריכה בבית ספר לפסיכותרפיה באוני" בר אילן ובהלפבא. עובדת בקליניקה פרטית.

לקריאה:

מ. מנוני (1974) בעברית: " הילד, מחלתו והאחרים" עם עובד (1994) הקדמה: הפסיכואנליזה של הילד מאז פרויד.

מומלץ גם פרק ראשון: התסמין או הדיבור.

לימודים מעבר לתוכנית ההכשרה

1. סדנאות

(לימודים אלה הינם ללא תשלום)

פתוח לכל חברי המכון

א. פיירה אולנייה – גב' אליס בוראס וגב' נעמי הולר

ימי שישי: 19.3, 23.4, 28.5, 25.6 .

Zoom ב 08:30-10:00.

פיירה אולנייה הסתמכה על הפרקטיקה ארוכת השנים שלה במטופלים פסיכויטיים, בכדי לשאול שאלות ולחקור את תחילת התפקוד הנפשי.

היא יוצאת מהעובדה שכל יצור אנושי עובר שלב בו אין לו שימוש במילים והתפקוד הנפשי היחיד שלו קשור בחוויות גופניות.

הילודים, בשלב הזה, מנהלים קשר עם האובייקט הראשוני: האם, שהתפקוד הנפשי שלה הוא הטרוגני בתכלית.

המישור הראשיתי הזה לא יעלם לעולם אבל במהירות רבה הוא ישתלב לצד שני מצבי התפקוד המתוארים על ידי פרויד: הראשוני והמשני.

התפקוד הנפשי הראשוני קשור למובחנות הראשונית מהאחר, גופו והמרחב שלו.

התפקוד הנפשי המשני מעיד על כינונו של הסובייקט ויכולתו לחשוב.

אנו נקרא מספר פרקים בספר של פיירה אולנייה – **האלימות של הפרשנות** וננסה לראות כיצד ההיפותזות התאורטיות המקוריות הללו יסייעו בידינו בעבודה הקלינית עם מטופלים גרסיביים וילדים.

Aulagnier, P., **The violence of interpretation : from pictogram to statement.** East Sussex ; Philadelphia : Brunner-Routledge, 2001.

ב. סדנת ביון - גב' חני בירן

יום שלישי 16.2.21

Zoom ב 15:00 – 22:00

בסדנא נקרא מספר סמינרים של ביון

ג. **סדנת קריאה בכתבי פיליפ ברומברג – ד"ר חנה אולמן**

יום שישי 2.7 קבוצה א'
יום שישי 9.7 קבוצה ב'

Zoom ב 15:00 – 11.00

טראומה ודיסוציאציה, מצבי עצמי ולא אני. קריאה בכתביו של פיליפ ברומברג.

סדנה בעקבות כתביו של פיליפ ברומברג שהלך לעולמו במאי 2020. פיליפ ברומברג ידוע בעבודותיו המשפיעות על טראומה והשפעותיה על הנפש, על המופעים השונים של מצבי עצמי מרובים ועל ההגנות הדיסוציאטיביות בטווח שבין האדפטיבי ועד לפתולוגי, ועל משמעות הקשר הטיפולי להחלמה ולהתפתחות. כתיבתו מעמיקה ופואטית. ברומברג הופיע בראיון מצולם בכנס הבינלאומי שנערך בתל אביב ב 2009. אחת הצטטות האהובות עלי מתוך ראיון זה היא (בתרגום חופשי שלי):
"התהליך הקליני איננו תהליך שבאמצעותו אדם אחד מתקן את ראית המציאות השגויה של אדם אחר, אלא קשר סבוך שבאמצעותו הפונה יכול לנכס לעצמו מחדש חלקי עצמי מנותקים על ידי משא ומתן עם אחרות".
בסדנה נדון בשלשה מאמרים מתוך ספרו:

,Standing in the Spaces: Essays on Clinical Process, Trauma and Dissociation (1998)

באמצעות מאמרים אלו נרחיב את ההבנה הקלינית והתאורטית של מושגים מרכזיים בגישה ההתייחסותית ובעבודה הטיפולית פסיכואנליטית- טראומה, דיסוציאציה, מצבי עצמי ולא אני.

ד. **החושים ותפקידם בהתפתחות העצמי ובפסיכואנליזה – גב' ארנונה זהבי**

ימי שישי 19.2.21 ו 5.3.21.

Zoom ב 11.30 - 10.00

החושים הינם הערוץ הראשון שדרכו הילד חווה את עצמו ופוגש את העולם. לאורך כל החיים, החושים הם המרחב של קליטה, עיבוד, ורגישות והצפה, וויסות והחלמה מהגירויים והדחפים. בסדנא נחקור את ההשפעה של התהליכים הללו, המודעים יותר ופחות, על הקשרים המופנמים עם האובייקטים, ומתוך כך על התהליכים שמתרחשים בקשר האנליטי. נתעכב על אוטיזם כלקות שמאפשרת להבין לעומק את הקשר בין עיבוד חושי ליכולת לקשר אינטימי. נקרא מאמר מוביל בתחום, ושניים או שלושה מהמשתתפים יתבקשו להציג חומרים קליניים לדיון. הסדנא מיועדת למי שמטפלים בילדים, ולמי שמטפלים במבוגרים עם קווים אוטיסטיים.

2. קבוצות קריאה

(לימודים אלה הינם ללא תשלום)

במכון מתקיימות מספר קבוצות :

1. קבוצות שמתקיימות בימי הפורום קבוצות אלו מיועדות למי שסיימו את ארבע שנות לימודי החובה של ההכשרה ולחברים הבינתחומיים. הקבוצות מהוות מרחב למידה המשכית לכל עמיתי המכון. המפגש מתקיים בשעה 16:45.
2. קבוצה קריאה ודיון הפתוחה לחברים בינתחומיים המתקיימת בימי הלימודים בשעה 18:00.
3. קבוצת למידה בינתחומית הפתוחה לכל חברי המכון המתקיימת בימי חמישי בשעה 18:15 עד 19:45 בצמוד לערבי סיום הכשרה.
4. קבוצה אזורית הפועלת באזור רחובות- נס ציונה, הפתוחה לכל חברי המכון ומתקיימת אחת לחודש בימי שישי בשעות 10:00-18:30.

1. **קבוצות הקריאה בימי שלישי, לפני הפורום – 16:45 – 18:15**

א. הקבוצה הצרפתית

מרכזות: גב' ג'יזל ורד וד"ר איזבל בן-אמו

More than 11 years we are reading in a high spirit and with a great seriousness French texts in Hebrew and English.

The coming year we will continue to deepen the writings of Sara and Cesar Botella in their book : The Psychic Figurability which deals both of theory and clinic.

Our group found it very interesting and invites new motivated members to join us.

The FRG meets once a month, on the Forum day, from 16.45 till 18.15.

Before the first meeting, we ll precise what chapter to read

You all need to register in order to limit the group around 12 members.

ב. קבוצת קריאה בילדים וקבוצת קריאה בכתבי קליין

מרכזות: גב' הדר קמפינסקי שוייצר וגב' יעל פרי זהר

זו השנה השנייה שקבוצת הקריאה בילדים וקבוצת הקריאה בקליין מתאחדות לצורך המשך קריאה משותפת בספר שעוסק בהרצאותיה של מלאני קליין על הטכניקה.

הספר שערך ג'ון שטיינר : Lectures on Technique by Melanie Klein

ג. קבוצת קריאה בכתבי פרויד

מרכז: מר עמנואל עמרמי

קבוצת הקריאה בפרויד תעסוק גם השנה בקריאה ממוקדת של הטקסט הפרוידיאני תוך התבוננות חקרנית בכל משפט וכל מילה המעוררים אצל המשתתפים תהיות, אסוציאציות ותובנות חדשות. מטבע הדברים ההתקדמות בתוך הטקסט אינה מהירה והחקירה דומה ללמידה מדרשית: לפעמים פונים הצדה אל קטעים מתוך טקסטים אחרים, בעיקר של פרויד, וחוזרים אל הקטע הנלמד המונהר כעת מזוויות ראייה נוספות. הטקסט שהקבוצה קוראת מזה שנה שלישית הוא "הלא-מודע" (1915) הנחשב לאחת האמירות החשובות ביותר של אבי הפסיכואנליזה אודות המושג המרכזי של תורתו.

ד. קבוצת קריאה סביב תאוריית השדה הפסיכואנליטית.

מרכזים: גב' איריס לרמן, גב' גדית אוריין, מר עופר דוברצקי

בשנים האחרונות אנחנו שומעות הרבה על תאוריית השדה בפסיכואנליזה. נכון יותר לומר תיאוריות השדה הפסיכואנליטיות שכן הן מאגדות תאורטיקנים מזרמים שונים שמתמשים במטפורת השדה הדינמי, בכדי לתאר את המצב האנליטי האינטרסובייקטיבי.

בין התיאורטיקנים המרכזיים נמצאים: Baranger, M. ו Baranger, W הדרום אמריקאים, אשר הושפעו מתאוריית הגשטלט, מהחשיבה של מרלו פונטי ומחשיבתם של קליין וראקאר על תהליכי השלכה והשלכה הזדהותית.

Civitaresse, G ו Ferro, A האיטלקים מהזרם הפוסט ביוניאני, Levenson, E מהזרם הפוסט סלוויאני, James Fosshage ו Donnel Stern מהזרם אינטרסובייקטיבי האמריקאי ועוד רבים אחרים.

קבוצת הקריאה תתנהל כג'ורנל קלאב של סקרנים (כמונו) המעוניינים ללמוד על גישה זו, הקשורה בהתפתחויות עכשוויות בחשיבה הפסיכואנליטית. הלמידה תהיה דרך דוגמאות קליניות שירחיבו ויעמיקו את ההבנה של המושגים אותם נקרא.

מוזמנים להצטרף חברים בעלי עניין ביצירת שדה ללמידה משותפת.

ה. קבוצת קריאה בתיאוריית העצמי:

מרכזת: גב' אמינה טאובר

מבטו של קוהוט נתון למצבו של העצמי, דהיינו לכלל האישיות, כאשר עניינה המרכזי של התיאוריה נתון לאיכות ולעמידות מבנה העצמי ולאופן שבו העצמי מתהווה בכל רגע נתון. אין התיאוריה עסוקה בתוכן מסוים אלא עניינה במופע הכוללני של העצמי ובהבנת חווייתו. ההנחה המרכזית היא כי המפגש עם זולתעצמי, היודע את תוכו של הסובייקט ונענה לצרכיו באמפתיה, הוא המבנה את העצמי.

התיאוריה ממרכזת את המבט על התנועה של העצמי הבא במגע עם העולם הסובב, מתוך הנחה כי כל תנועה נפשית היא תוצר של מפגש עמו.

במהלך המפגשים נעמוד על המשגותיו של קוהוט את התפתחות הנפש, ונעמיק בתהליכים המהווים את העצמי.

הספר בו נקרא פרקים נרחבים הוא :

The Kohut Seminars: On Self Psychology and Psychotherapy with Adolescents and Young Adults. Edited by Miriam Elson

2. **קבוצת קריאה לעמיתים בין תחומיים** ימי לימודים בשעה 18:00

קבוצת לימוד לעמיתים בין תחומיים. הקבוצה פועלת מזה שנתיים ותימשך גם בשנה הבאה. בקבוצה נקרא טקסטים פסיכואנליטיים ובהשראתם נדון ביצירות אמנות מסוגות שונות ובחשיבה פילוסופית ותרבותית. הפגישות מתקיימות בימי הלימודים בשעה 18:00.
הקבוצה מיועדת לעמיתים בין תחומיים בלבד.

3. **קבוצת קריאה בין תחומית** ימי חמישי בשעה 18:45 - 19:45

קבוצת הקריאה הבין תחומית הוותיקה ממשיכה את פעילותה בשנה הבאה. היא נפגשת בימי חמישי בצמוד לערבי סיום הכשרה, בין 18:45-19:15. **הקבוצה פועלת בהנחיית מרצים מתחלפים, ועוסקת בעיון משותף וחשיבה על טקסטים מתחום הספרות, האומנויות והפילוסופיה.**

הקבוצה מלווה את הנושא המכוני השנתי שנקבע על ידי הועדה המדעית.

בשנה החולפת הנחו: דר' רקפת לבקוביץ, עמיתה בינתחומית חדשה במכון. המפגש עסק בקריאה מתוך הסיפור "דיוקן האמן כאיש צעיר" מאת הנרי גימס. דר' רינה דודאי הנחתה מפגש שעסק בקריאת השיר "העורב" מאת א. א. פו לאור מאמרו של פרויד "אבל ומלנכוליה". את המפגש השלישי הנחה פרופ' שי פרוגל, שעסק בסיפור "הנס הנסתר" מאת בורחס לאור שלושה מימדי זמן: זמן היסטורי, זמן אישי וזמן מטאפיזי. המפגש האחרון הונחה על ידי הפסיכואנליטיקאית דבורה צלנר. המפגש עסק בקריאה של הסיפור "מוזל קטן" מאת קלאודיה פיירו.

הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון

4. **קבוצת קריאה אזורית רחובות-נס ציונה.** ימי שישי פעם בשבועיים 08:30-10:00.

בימי שישי בשמונה וחצי בבוקר אחת לשבועיים. אנו נפגשים בנס- ציונה לקריאה תלמודית משותפת. בשנה שעברה קראנו את גרין- "נרקסיזם ראשוני מבנה או מצב" ואת פרויד "דחפים וגורלות הדחפים". השנה עסקנו בקריאה של בלכר והמשגותיו אודות סימביוזה ועמימות.

נושא הקריאה לשנה הבאה טרם נקבע

3. לימודים לבוגרים

(לימודים אלה בעלות של 750 ₪ לסדרה בת 5 מפגשים)

א. סמינרי הדרכה חיה עם פרופ' ג'אן אברם - מרכזות: גב' שרון קורן וגב' אורנה שרצקי

פתוח לבוגרים בלבד

אנו שמחות להציע לבוגרי המכון שני סמינרי הדרכה חיה עם הפסיכואנליטיקאית ג'אן אברם. כל סמינר יכלול חמישה מפגשים של הדרכה חיה בזום.

ימי ג' 20:45-22:15 . ב. Zoom.

תאריכי המפגשים לסמינר הראשון הם : 8.9.20 , 15.9.20 , 22.9.20 , 29.9.20 , 20.10.20.

תאריכי המפגשים לסמינר השני הם : 4.5.21 , 18.5.21 , 1.6.21 , 15.6.21 , 29.6.21.

ניתן גם להירשם לשני הסמינרים.

במפגשים אלה נשלב בין שיח על מושגים ממשנתו התאורטית של ויניקוט, לבין הצגות מקרה שיובאו ע"י המשתתפים להדרכתה של ג'אן, ויהוו חוט מקשר בין קליניקה לתאוריה. לקראת כל מפגש נקרא מאמר או שניים שנבחרו מראש* בהתאם לנושא נבחר מתוך ספרה של ג'אן "שפתו של ויניקוט". (* ייתכנו שינויים בבחירת המאמרים במהלך הסמינר). הנושאים שילוו את קריאתנו מתוך הספר "שפתו של ויניקוט" הם : 1. גוף – נפש 2. רגרסיה 3. יצירתיות.

אופן העבודה בסמינר :

המשתתפים יתבקשו להכין לקראת כל מפגש שאלה העולה בדעתם בעקבות קריאת המאמר. שאלות אלה ירוכזו ע"י המנחות מראש, ויופנו לג'אן להתייחסותה בתחילתו של כל מפגש (עד חצי שעה). בהמשך יוצג החומר הקליני תוך הדגמה ואלבורציה של המושגים התאורטיים בהם עסקנו בחלק הראשון של המפגש.

ביבליוגרפיה :

אברם, ג'. (1996). **שפתו של ויניקוט, מילון לשימוש של ויניקוט במילים**. תולעת ספרים, 2019.

נושא גוף - נפש :

1. ויניקוט, ד.ו. (1949). **התפקוד המנטלי ויחסו לפסיכה-סומה**. בתוך : עצמי אמיתי, עצמי כוזב. תל-אביב, עם עובד 2009.

2. ויניקוט, ד.ו. (1970). **על הבסיס לעצמי בגוף**. בתוך : הפסיכולוגיה של השיגעון. תל-אביב, עם עובד 2018.

נושא רגרסיה :

1. ויניקוט, ד.ו. (1954). **הבטים מטה-פסיכולוגיים וקליניים של רגרסיה בתוך המערך הפסיכואנליטי**. בתוך: עצמי אמיתי עצמי כוזב. תל-אביב, עם עובד 2009.
2. ויניקוט, ד.ו. (1954). **נסיגה ורגרסיה**. בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב. תל-אביב, עם עובד 2009.

נושא יצירתיות :

1. ויניקוט, ד.ו. (1967). **מיקומה של החוויה התרבותית**. בתוך: משחק ומציאות. תל-אביב, עם עובד 1995.
2. ויניקוט, ד.ו. (1971). **יצירתיות ומקורותיה**. בתוך: משחק ומציאות. תל-אביב, עם עובד 1995.

ב. סמינרי הדרכה חיה עם ד"ר אנטונינו פרו - מרכזות: גב' מיכל הסל-קומורניק וגב' ציפי מיידלר
פתוח לבוגרים בלבד

ימי ג' 20:30-22:00 . ב Zoom.

תאריכי המפגשים לסמינר הראשון הם : 20.4.21 , 16.3.21 , 2.3.21 , 23.2.21 , 9.2.21

תאריכי המפגשים לסמינר השני הם : 29.6.21 , 15.6.21 , 1.6.21 , 18.5.21 , 4.5.21

ניתן גם להירשם לשני הסמינרים.

הסמינרים יעסקו בהגותו של הפסיכואנליטיקאי האיטלקי ד"ר אנטונינו פרו. כל אחד מהסמינרים יכלול 4 פגישות הדרכה על אנליזות של משתתפי הסמינר ושיעור אחד בהם ד"ר פרו יעמיק וילמד את מושגי היסוד של גישתו: שדה בין-אישי, חלימה, משחק, reverie, וזאת תוך קישורם לתהליך ההדרכה שהקבוצה עוברת יחד. המשתתפים יתבקשו להציג ורבטים של שתי פגישות.

ביבליוגרפיה :

פרו, א., (2001), **טכניקה בטיפול בילדים**, תולעת ספרים.

Ferro, A., (2006), **Psychoanalysis as therapy and storytelling**, London Routledge.

ג. סמינר הדרכה עם פרופ' קטלינה ברונשטיין - בהנחיית גב' ציפי מיידלר וגב' מיכל הסל-קומורניק

פתוח לבוגרים בלבד

ימי ג' 18: 30-20: 00 ב Zoom
תאריכי המפגשים : 8.9.20, 15.9.20, 22.9.20, 29.9.20, 6.10.20

קטלינה ברונשטיין היא פסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, לשעבר נשיאת החברה, מרצה בכירה בקולג' האוניברסיטאי של לונדון. ערכה את הספר "התיאוריה הקליינאנית: נקודת מבט בת-זמננו", ופרסמה מאמרים רבים בפסיכואנליזה בילדים, מתבגרים ומבוגרים, הנשענת על התיאוריה הקליינאנית.

4. הדרכות קליניות הפתוחות לכלל העמיתים (לימודים אלה הינם בעלות של 150 ₪ למפגש בודד)

א. סמינר קליני – גב' אירמה ברנמן פיק - בהנחיית ד"ר עפרית שפירא-ברמן

פתוח לעמיתים ובוגרים.

ימי ה' 18: 30-20: 00 ב Zoom.

פעמיים בחודש.

תצא הודעה נפרדת לרישום.

אירמה ברנמן פיק הנה אחת הפסיכואנליטיקאיות הקליינאניות הבכירות ביותר, יו"ר לשעבר של החברה הפסיכואנליטית הבריטית. אירמה נולדה וגדלה בדרום אפריקה, והיגרה לאנגליה בשנות ה-50, שם סיימה את הכשרתה הפסיכואנליטית, כפסיכואנליטיקאית של ילדים ומבוגרים. בין מדריכה ניתן למנות את אסתר ביק, ביון, פאולה היימן, בטי ג'וזף, הרברט רוזנפלד וחנה סגל. הם הנחילו לה את צורת החשיבה העמוקה והשיטתית הנדרשת לצורך עבודה עם מצבים מנטליים ראשוניים, באופן שבו הם מופיעים ביכאן ועכשיו של יחסי ההעברה וההעברה הנגדית.

ברנמן-פיק ידועה, בקרב הקולגות שלה, כמי שניחנה באינטואיציה קלינית, בצירוף סגנון מלא חיים ומובחן, לצד מעורבות רגשית עמוקה עם הריבוד העשיר של חי הנפש של המטופלים, תוך שימת דגש רב על ההעברה-הנגדית.

אירמה הנחתה מספר מפגשים קליניים במכון ועתה היא תנחה מפגשים פעמיים בחודש במהלך שנת-2020-2021.

בכל מפגש תוצג שיחה קלינית ועל כל משתתפי הסמינר לקחת על עצמם להציג מקרה באנגלית.

ב. סמינר קליני – ד"ר אן אלוורז - בהנחיית גב' מיכל זלינגר

פתוח לעמיתים בהכשרה ובוגרים.

ימי ה' 17:00 - 18:15 . ב . Zoom.

החל מ 5-11 חמישה מפגשים

תצא הודעה נפרדת לרישום.

אן אלוורז עבדה בקליניקה טוויסטוק בטיפול של אוטיזם. כתבה מספר ספרים בתחום

מלמדת במכוננו מספר שנים והשנה לראשונה תיתן סמינר לכלל חברי המכון.

הסמינר ישלב 5 מפגשים של הצגות מיקרה קליניות עליהן תדריך גב' אן אלוורז, החל מה 5.11.20.